

สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ของประชาชน

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

หนังสือ สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

จัดทำโดย

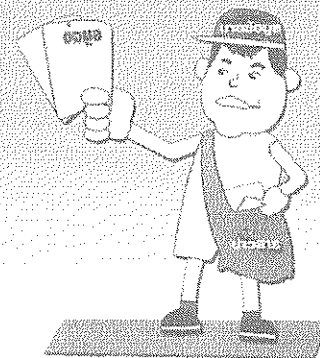
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300

โทรศัพท์ 0 2282 2283 โทรสาร 0 2281 8543

www.oic.go.th

ISBN : 974-9545-77-X

พิมพ์ครั้งที่ 2 :

มีนาคม 2549

ที่ปรึกษา :

1. นายชัชทอง โอภาสศิริวิทย์

ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี

2. นางวนิดา สักการโกศล

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

คณะทำงาน :

1. นายเยี่ยมศักดิ์ คุ่มอินทร์

2. นางภคพิชา จันทศิริ

3. นางสาววันดี เรืองงาม

4. นางสาวนพรัตน์ จิรธนารชัย

บรรณาธิการ :

นางภคพิชา จันทศิริ

พิมพ์ที่ :

บริษัท สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด

248/47 ถ.เจริญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กทม. 10700

โทร. 0 2885 4932-4

0 2424 1963 0 2424 4965

โทรสาร : 0 2435 2794

จำนวนพิมพ์ :

30,000 เล่ม

คำนำ

การดำเนินการเพื่อให้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย นอกเหนือจากการผลักดันให้หน่วยงานของรัฐมีการปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว ยังจำเป็นต้องส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและการใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารในการขอ ดู ขอตรวจดูและ/หรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ เพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนเอง และตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐให้มีความโปร่งใสมีประสิทธิภาพมากขึ้น

หนังสือ สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เล่มนี้ ได้มีการจัดพิมพ์มาแล้วครั้งหนึ่งเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 และครั้งนี้ได้นำมาปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลอีกเล็กน้อย เพื่อความถูกต้อง เหมาะสม ครบถ้วนและทันสมัยมากขึ้น จึงหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือผู้อ่านให้ได้มีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายฉบับนี้ได้มากขึ้น

สุดท้ายนี้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ขอขอบคุณมูลนิธิวิเทศพัฒนาและสถาบันเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของประเทศแคนาดา (CIDA) ที่ได้ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์หนังสือ สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนเล่มนี้

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
มีนาคม 2549

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	3
บทนำ	7
หลักการและแนวคิด	11
1. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มีหลักการและแนวคิดอย่างไร ?	11
2. "ข้อมูลข่าวสารของราชการ" หมายความว่าอย่างไร ?	12
3. ประชาชนจะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่างไร ?	13
4. "ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล" หมายความว่าอย่างไร ?	14
5. ประชาชนจะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตนได้อย่างไร ?	15
6. กฎหมายข้อมูลข่าวสารมีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้หรือไม่ อย่างไร ?	15
7. ข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์คืออะไร ?	17
สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ	18
1. กฎหมายกำหนดให้สิทธิอะไรบ้างแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ ?	18
2. หากประชาชนไม่รู้ว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใดเป็นผู้จัดเก็บหรือครอบครองข้อมูลข่าวสาร ที่ต้องการขอ ดู ประชาชนจะอย่างไร ?	18
3. หากหน่วยงานของรัฐไม่พิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสาร ประชาชนจะอย่างไร ?	19
4. หากประชาชนทราบว่า ตนเองมีส่วนได้ส่วนเสียในข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีผู้อื่นมาขอใช้ สิทธิตรวจดูข้อมูลข่าวสารนั้น จะอย่างไรเพื่อมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น ?	20
5. สิทธิในการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการ ประชาชนผู้ขอจำเป็นต้องมีส่วนได้เสียใน ข้อมูลข่าวสารนั้นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด ?	20
6. ประชาชนจะใช้สิทธิร้องเรียนหน่วยงานของรัฐได้ในกรณีใดบ้าง ?	21
7. ประชาชนจะร้องเรียนหน่วยงานของรัฐได้อย่างไร และร้องเรียนกับใคร ?	22
8. ประชาชนจะใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการในกรณีใด ได้บ้าง ?	24
9. ประชาชนจะอุทธรณ์ได้อย่างไร และอุทธรณ์ต่อใคร ?	25

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ข้อยกเว้นและกระบวนการคุ้มครองสิทธิของประชาชน

1. มีข้อมูลข่าวสารของราชการลักษณะใดบ้างที่หน่วยงานของรัฐสามารถใช้ดุลยพินิจปฏิเสธคำขอข้อมูลข่าวสารนั้นได้ ?	27
2. ถ้าหน่วยงานปฏิเสธหรือมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องขอ ประชาชนจะมีสิทธิหรือได้รับการเยียวยาอย่างไรบ้าง ?	27
3. ใครเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องเรียนของประชาชน และมีขั้นตอนดำเนินการอย่างไร	29
4. ใครเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยคำอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ และมีขั้นตอนดำเนินการอย่างไร	31
5. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยได้นั้น ประชาชนจะขอให้คัดสำเนาและให้มีการรับรองสำเนาถูกต้องได้หรือไม่ และต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือไม่ ?	32
6. ข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดเตรียมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีคำขอมีอะไรบ้าง และหน่วยงานของรัฐมีหลักการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้อย่างไร ?	32

สาระสำคัญ และขอบเขตการใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ 35

ภาคผนวก 43

1. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	44
2. ตัวอย่างการเขียนคำขอข้อมูลข่าวสาร	60
3. ตัวอย่างการเขียนคำร้องเรียน	61
4. ตัวอย่างการเขียนคำอุทธรณ์	62
5. ตัวอย่างคำวินิจฉัยอุทธรณ์คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ในเรื่องต่าง ๆ	63

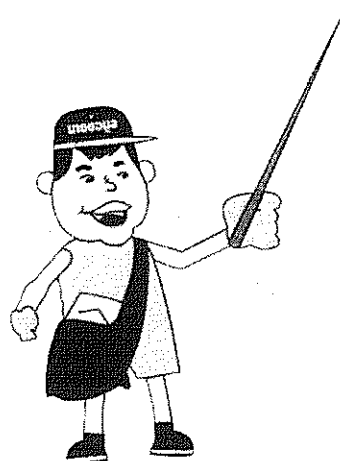

สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2540

เพิ่มความโปร่งใส สร้างความมั่นใจ ราชการไทย พร้อมให้ข้อมูล

บทนำ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หรือกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ มีเจตนารมณ์ที่ต้องการให้ประชาชนมีโอกาสอย่างกว้างขวางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อให้ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้ถูกต้องตรงกับความ เป็นจริง เป็นการพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มั่นคง ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ ส่งเสริมให้การบริหารงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส มุ่งต่อประโยชน์สุขของประชาชน มากยิ่งขึ้น การคุ้มครองสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการนี้เป็นการรองรับ การคุ้มครองสิทธิรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจและราชการส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 58 อีกด้วย

1. สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้สิทธิแก่ประชาชนหลายประการ ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ใน หนังสือเล่มนี้แล้ว อย่างไรก็ตาม เห็นควรหยิบยกสิทธิที่สำคัญ 2 เรื่อง ซึ่งถือได้ว่าเป็นเครื่องมือหรือ กลไกสำคัญของประชาชนและหน่วยงานของรัฐในการทำให้เจตนารมณ์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของ ราชการและของรัฐธรรมนูญในเรื่องสิทธิรับรู้บรรลุผล กล่าวคือ

1.1 สิทธิในการเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่าง ๆ

กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้สิทธิแก่ประชาชนในการตรวจดูข้อมูลข่าวสารของ หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งจะ ต้องจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดรวมไว้ให้พร้อมสำหรับประชาชนเข้าตรวจดู โดย จะต้องจัดเตรียมสถานที่เพื่อรวบรวมข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จะต้องจัดให้มีรายการบัญชีข้อมูลข่าวสาร (ดัชนี) สำหรับอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบของประชาชนด้วย ทั้งนี้ ประชาชนทุกคนไม่ว่าจะมีส่วนได้เสีย หรือไม่ สามารถที่จะใช้สิทธิเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารที่กฎหมายกำหนดให้จัดเตรียมไว้นี้ได้ ข้อมูลข่าวสาร ที่ต้องจัดเตรียมพร้อมไว้ให้ตรวจ ได้แก่

- (1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน เช่น ผลการพิจารณาขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร
- (2) นโยบายในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใดของหน่วยงานของรัฐ
- (3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ
- (4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน เช่น หลักเกณฑ์หรือขั้นตอนในการขอรับบริการเรื่องต่าง ๆ จากหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น
- (5) สิ่งพิมพ์ที่มีการอ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเป็นกรณีที่มีข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนควรรู้และมีได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เพียงแต่ได้อ้างถึงในราชกิจจานุเบกษา ก็จะต้องนำเอกสารที่อ้างถึงดังกล่าวมารวมไว้ให้ตรวจดู
- (6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะผูกขาดตัดตอน หรือสัญญาาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ
- (7) มติคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมายหรือโดยมติคณะรัฐมนตรี
- (8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด ได้แก่
 - ประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคาของหน่วยงานต่าง ๆ จะต้องนำมารวมไว้ให้ตรวจอย่างน้อย 1 ปี นับแต่วันลงนาม
 - ผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างซึ่งหน่วยงานของรัฐทุกแห่งจะต้องจัดทำสรุปผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างเป็นประจำทุกเดือน แล้วนำมารวมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ โดยสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างนี้จะต้องระบุรายละเอียดอย่างน้อยคือ จัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีใด มีผู้เข้าร่วมจัดซื้อจัดจ้างจำนวนกี่ราย เป็นใครบ้าง ผู้ใดได้รับการคัดเลือกในวงเงินเท่าใด และสรุปเหตุผลที่คัดเลือกผู้รับจ้างรายดังกล่าวด้วย

จะเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่กฎหมายได้กำหนดให้ทุกหน่วยงานต้องจัดเตรียมรวมไว้พร้อมให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้นี้ จะเป็นประโยชน์อย่างสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ที่เข้าไปใช้สิทธิตรวจดูสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐอย่างกว้างขวาง ช่วยให้สามารถนำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมาใช้ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่หน่วยงานของรัฐทั้งในเรื่องการกำหนดนโยบายและในเรื่องของการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณและการใช้อำนาจรัฐในด้านต่าง ๆ ได้อีกด้วย รวมทั้งหน่วยงานของรัฐเองก็ยังสามารถใช้ประโยชน์จากการจัดระบบข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารของหน่วยงานได้

1.2 สิทธิในการขอข้อมูลข่าวสาร

สิทธิขอข้อมูลข่าวสารนี้เป็นสิทธิที่สำคัญของประชาชน นอกจากสิทธิตรวจดูข้อมูลดังกล่าวแล้ว โดยกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิที่จะขอข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนต้องการรู้ นอกเหนือจากข้อมูลข่าวสารที่ได้มีการจัดเตรียมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู โดยหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่ได้รับ คำขอจากประชาชน จะต้องดำเนินการจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ในเวลาที่เหมาะสม หากข้อมูลข่าวสารใดหน่วยงาน ของรัฐจะไม่เปิดเผยก็ต้องแจ้งเหตุผลเป็นหนังสือให้ประชาชนรับทราบด้วย ทั้งนี้ หากประชาชนไม่เห็นด้วยกับ เหตุผลในการตอบปฏิเสธดังกล่าวก็สามารถที่จะใช้สิทธิอุทธรณ์มายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยส่งเรื่องมายังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้

2. การคุ้มครองสิทธิของประชาชน

ในกรณีที่ประชาชนได้ใช้สิทธิในการเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐหรือใช้สิทธิขอ ข้อมูลข่าวสารตามที่ประสงค์จะรู้จากหน่วยงานของรัฐแล้วประสบปัญหา กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ให้สิทธิแก่ประชาชนที่จะร้องเรียนหรืออุทธรณ์มายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ กล่าวคือ

2.1 ในกรณีที่ประชาชนไปใช้สิทธิเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารแล้วพบว่า หน่วยงานไม่จัดเตรียมข้อมูล ข่าวสารไว้ให้ตรวจหรือจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารไว้ไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ประชาชนก็สามารถที่จะ มีหนังสือหรือจดหมายร้องเรียนมายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้

2.2 ในกรณีที่ประชาชนได้ใช้สิทธิยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารเรื่องหนึ่งเรื่องใดตามที่ประชาชน ต้องการรู้ แต่ปรากฏว่าไม่ได้รับความสะดวกหรือหน่วยงานนิ่งเฉย หรือดำเนินการล่าช้าโดยไม่มีเหตุผล อันสมควร ประชาชนสามารถร้องเรียนมายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้

2.3 ในกรณีที่ประชาชนไปใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารเรื่องหนึ่งเรื่องใด และหน่วยงานของรัฐได้ปฏิเสธ ไม่ให้ข้อมูลข่าวสารตามที่ขอ หากประชาชนไม่เห็นด้วยกับเหตุผลที่ปฏิเสธไม่ให้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ก็สามารถที่จะ มีหนังสือหรือจดหมายอุทธรณ์มายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งในกรณีนี้คณะกรรมการ ข้อมูลข่าวสารของราชการจะส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย ต่อไปว่าคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นชอบด้วยหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือไม่ และใน กรณีนี้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่าคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไม่ชอบ ด้วยหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายบัญญัติก็จะมีคำวินิจฉัยให้หน่วยงานเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ประชาชนร้องขอ ซึ่งคำวินิจฉัยนี้ถือว่าเป็นที่สุด หน่วยงานของรัฐจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยดังกล่าว

3. ความสำคัญของการใช้สิทธิของประชาชน

การใช้สิทธิอย่างกว้างขวางในการเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารหรือการใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารอย่าง กว้างขวางในทุก ๆ พื้นที่ของประเทศ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในทุกระดับของหน่วยงาน ของรัฐ ตั้งแต่ระดับ อบต. เทศบาล อำเภอ อบจ. จังหวัด และทุกกระทรวง ทบวง กรม มีความสำคัญอย่างยิ่ง

เพราะกระบวนการส่งเสริมสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมหรือวิธีคิดในการทำงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐให้ไปสู่วัฒนธรรมการทำงานแบบใหม่ คือ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” รวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในหมู่ประชาชนว่าเรื่องของสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วมในการบริหารบ้านเมืองเป็นสิทธิของประชาชนที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายอย่างแท้จริง ดังนั้น หากประชาชนในทุกสาขาวิชาชีพ ทุกพื้นที่ ทุกภาคส่วนของประเทศจะได้ร่วมกันใช้สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องต่าง ๆ ทั้งเพื่อการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของตนเองหรือของชุมชนและสังคมโดยรวม ก็จะส่งผลอย่างสำคัญที่ทำให้เจตนารมณ์ของการส่งเสริมสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารบรรลุเป้าหมายและสามารถส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนในเวลาอันใกล้นี้ได้

หลักการและแนวคิด

1. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มีหลักการและแนวคิดอย่างไร?

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายที่รองรับ “สิทธิได้รู้” ของประชาชน โดยได้กำหนดสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ และกำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อรองรับและคุ้มครองสิทธิของประชาชนไปพร้อมกัน พระราชบัญญัตินี้มีหลักการและแนวคิด เพื่อ

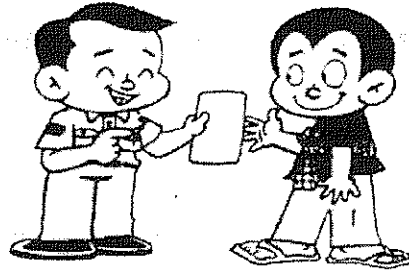
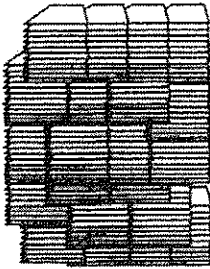
1. ให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ โดยกำหนดข้อยกเว้นให้ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนใช้สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้เป็นไปอย่างโปร่งใส อันเป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสังคมประชาธิปไตย

2. รับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่อยู่ในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ สิทธิในการขอคำปรึกษา สิทธิในการตรวจสอบข้อมูล สิทธิในการขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ สิทธิในการขอสำเนาหรือสำเนาที่มีการรับรอง สิทธิในการได้รู้ถึงข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในการดำเนินการแทนผู้เยาว์ สิทธิในการร้องเรียน และสิทธิในการอุทธรณ์ ฯลฯ

3. ข้อมูลข่าวสารของราชการเกือบทั้งหมด หรือส่วนใหญ่สามารถเปิดเผยได้ภายใต้หลักการที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” โดยข้อยกเว้นจะมีได้เฉพาะกรณีที่กฎหมายกำหนดว่าไม่ต้องเปิดเผยเท่านั้น

2. “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่าอย่างไร ?

ก่อนอื่นต้องทำความเข้าใจคำว่า “ข้อมูลข่าวสาร” คืออะไร

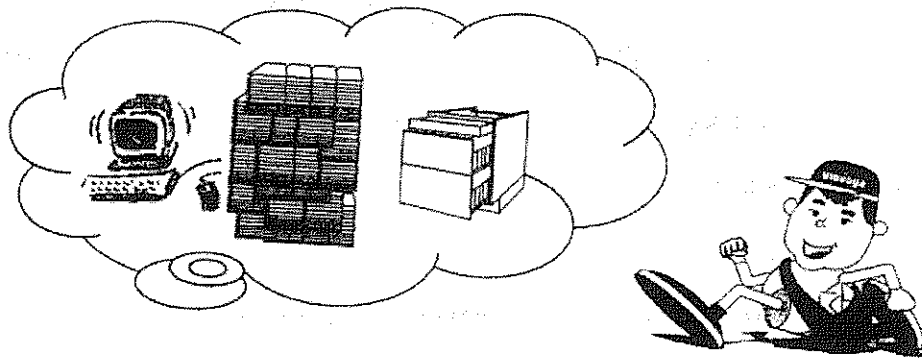
“ข้อมูลข่าวสาร” คือ สิ่งที่สื่อความหมายให้ทราบถึงเรื่องราวหรือข้อเท็จจริงเรื่องหนึ่งเรื่องใด โดยในความหมายนี้เน้นที่การสื่อความหมายเป็นหลัก มิได้เน้นที่รูปร่างหรือรูปแบบของความเป็นข้อมูลข่าวสาร กล่าวคือ สิ่งที่เป็นข้อมูลข่าวสารได้นั้น ไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปร่าง หรือรูปแบบของกระดาษ ที่มีข้อความหรือแฟ้มเอกสาร แต่หมายความรวมถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อาจจะปรากฏให้เห็นเป็นข้อความ ตัวเลข สัญลักษณ์ เสียง แสง และสิ่งอื่น ๆ ที่ทำให้มนุษย์สามารถเข้าใจและรู้ความหมายได้ ไม่ว่าจะเป็นโดยสภาพของสิ่งนั้นเอง หรือโดยผ่านกรรมวิธีใด ๆ เช่น ประจุไฟฟ้าแม่เหล็ก ฟิล์ม ไมโครฟิล์ม รูปภาพ เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ คอมพิวเตอร์ แผ่นบันทึกข้อมูล (Diskette) คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต้องเป็น “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารนั้นต้องอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ

ดังนั้น ความหมายของคำว่า “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” จึงให้ความสำคัญต่อลักษณะหรือสิทธิในการยึดถือข้อมูลข่าวสารนั้นว่า อยู่ในขอบเขตอำนาจครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐหรือไม่ ทั้งนี้โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่า เนื้อหาสาระของข้อมูลข่าวสารเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร อาจจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐ หรือเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือเอกชนใด ๆ ก็ได้

3. ประชาชนจะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่างไร ?

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดวิธีในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไว้ 4 วิธี ดังนี้

1. **เปิดเผยโดยการนำข้อมูลข่าวสารที่กฎหมายกำหนดลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา** ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยโดยวิธีนี้ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ โครงสร้างและการจัดองค์กร สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ และวิธีการดำเนินงาน สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือเวียนที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎหมายเพื่อให้ผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้องและข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

2. **เปิดเผยโดยการตั้งแสดงไว้ในสถานที่ที่หน่วยงานจัดเตรียมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ด้วยตนเอง** ข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยโดยวิธีนี้ประกอบด้วย ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษามาตรา 7 (4) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงมาตรา 7 วรรคสอง สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมายหรือโดยมติคณะรัฐมนตรี และข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

3. **เปิดเผยตามที่ประชาชนมีคำขอเป็นการเฉพาะราย** ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่จะขอให้เปิดเผยโดยวิธีนี้ เป็นข้อมูลข่าวสารที่อยู่นอกเหนือจากข้อ 1 และข้อ 2 ดังกล่าวข้างต้น

4. **การเปิดเผยโดยจดหมายเหตุแห่งชาติ** ข้อมูลข่าวสารของราชการที่จะเปิดเผยโดยวิธีนี้คือ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นเอกสารประวัติศาสตร์ ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษา ค้นคว้าเป็นการทั่วไป

เมื่อได้ทราบถึงวิธีการเปิดเผยทั้ง 4 วิธี ดังกล่าวข้างต้นแล้ว กล่าวได้ว่า ประชาชนจะสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ สรุปได้ดังนี้

1. โดยการตรวจค้นได้จากراجกิจจานุเบกษา สำหรับข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยโดยวิธีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษามาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
2. โดยการใช้สิทธิเข้าตรวจดูได้ด้วยตนเอง ณ สถานที่ที่หน่วยงานกำหนดและจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารนั้นไว้ สำหรับข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
3. โดยการไปใช้สิทธิขอข้อมูลโดยการยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐ ที่จัดเก็บหรือครอบครองดูแลข้อมูลข่าวสารที่ต้องการขออนั้น สำหรับข้อมูลข่าวสารของราชการปกติทั่วไป
4. โดยการใช้บริการศึกษาค้นคว้า ณ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ สำหรับข้อมูลข่าวสารที่เป็น “เอกสารประวัติศาสตร์”

4. “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่าอย่างไร ?

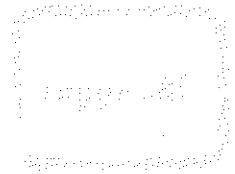
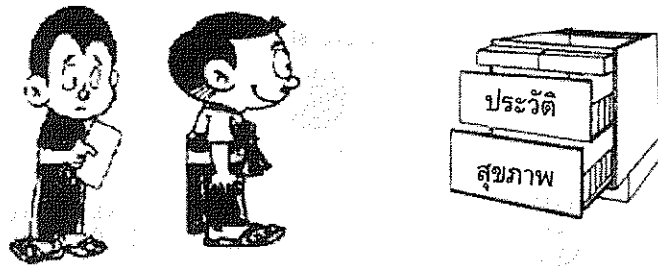
“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” คือ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เป็น “สิ่งเฉพาะตัว” ของบุคคล ไม่ว่าในแง่ใดๆ เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม ประวัติการทำงาน เป็นต้น

ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคลยังไม่ถือเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากจะมีสิ่งบ่งชี้ตัวบุคคลด้วยว่า ข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นของบุคคลใด โดยอาจเป็นชื่อ รหัส หมายเลข รูปถ่ายหรือสิ่งบ่งชี้อย่างอื่นก็ได้

โดยปกติคนเราจะเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตระดับหนึ่งที่ไม่ต้องการให้ผู้อื่นนำไปเปิดเผยต่อสาธารณะ ซึ่งอาจทำให้เราเกิดความไม่สบายใจ หรือรำคาญใจ ซึ่งมาตรา 34 ของรัฐธรรมนูญได้รับรองว่า บุคคลมีสิทธิในความเป็นส่วนตัว ผู้ใดจะรุกล้ำความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นไม่ได้

5. ประชาชนจะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตนได้อย่างไร ?

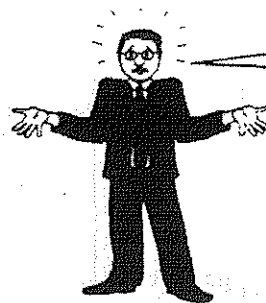

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้ให้สิทธิแก่ประชาชนเจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลมีสิทธิขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของตนหรือเกี่ยวกับตนเองได้ และกำหนดว่า ถ้าพบว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐจัดเก็บไว้ไม่ถูกต้องประชาชนผู้เป็นเจ้าของข้อมูลย่อมมีสิทธิทำคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐแก้ไขข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนั้นได้ ทั้งนี้ เพื่อมิให้มีการนำข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาดไปใช้ให้เกิดผลร้ายแก่บุคคล และจะขอสำเนาข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ยอมปฏิบัติตามคำขอให้แก้ไข ประชาชนเจ้าของข้อมูลอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ซึ่งถ้าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้วินิจฉัยเช่นใด หน่วยงานของรัฐก็ต้องปฏิบัติตามนั้น

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะมีการอุทธรณ์หรือไม่ หรือผลการพิจารณาอุทธรณ์จะเป็นเช่นใดก็ตาม เจ้าของข้อมูลมีสิทธิขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้นก็ได้ ทั้งนี้ เมื่อแต่ละฝ่ายยืนยันว่าตนเป็นฝ่ายถูก การให้หมายเหตุไว้จึงเป็นวิธีการสุดท้ายที่จะเตือนให้ผู้จะนำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้นมาใช้ได้ตระหนักและใช้ดุลยพินิจโดยระมัดระวังว่า ที่ถูกต้องเป็นเช่นใดแน่

6. กฎหมายข้อมูลข่าวสารมีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้หรือไม่ อย่างไร ?

เก็บบัญชีทรัพย์สิน สี่หมื่นล้าน
กอง ๆ ยังจี้ ได้ใจ ๆ

ประชาชนชาวไทยทุกคนที่เป็นบุคคลธรรมดา (ไม่รวมนิติบุคคล) มีสิทธิได้รับความคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตน ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติตามมาตรา 34 ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งรับรองว่าบุคคลมีสิทธิในความเป็นส่วนตัว โดยผู้ใดจะกล่าวหาหรือแพร่หลายไปยังสาธารณชนเป็นการกระหนาบสิทธิความเป็นส่วนตัวอยู่ส่วนตัวมิได้

กรณีของคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยก็ได้รับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

โดยหลักการแล้ว ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองดูแลของหน่วยงานของรัฐจะนำออกไปเปิดเผยโดยเจ้าของข้อมูลไม่ยินยอมไม่ได้ และคำยินยอมต้องทำเป็นหนังสือเท่านั้น

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดหลักการเฉพาะเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เพื่อมิให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อสิทธิของบุคคล ดังนี้

1. หลักการเกี่ยวกับการจัดให้มีระบบข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

1.1 กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และให้ยกเลิกเมื่อหมดความจำเป็น

1.2 ให้หน่วยงานของรัฐพยายามจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลโดยตรง

1.3 บังคับให้มีการประกาศรายการสำคัญหรือจำเป็นเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล โดยการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาในรายการดังต่อไปนี้

- ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้
- ประเภทของบุคคลข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
- ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
- วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล
- วิธีการขอให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล
- แหล่งที่มาของข้อมูล

1.4 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดระบบรักษาความปลอดภัยและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอยู่เสมอ

2. การนำข้อมูลไปใช้งาน

กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีที่จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใด ซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

3. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่นโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดไว้ เช่น การเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นหรือเป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล เป็นต้น

7. ข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์ คืออะไร ?

ข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์ คือ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีอายุครบกำหนด 20 ปีสำหรับข้อมูลข่าวสารทั่วไป หรือ 75 ปีสำหรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถาบันกษัตริย์

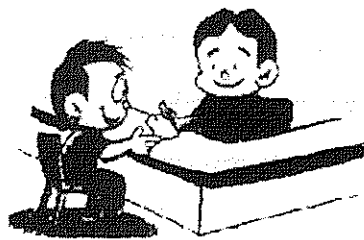
ข้อมูลข่าวสารในราชการย่อมเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาทั้งทางด้านประวัติศาสตร์และด้านวิทยาการต่าง ๆ ในอนาคต การเก็บรักษาเอกสารเหล่านี้หากไปขึ้นอยู่กับความเห็นของแต่ละหน่วยงานจะไม่เหมาะสม โดยมาตรฐานในการคัดเลือกเก็บจะลบล้างอาจสูญเสียข้อมูลข่าวสารหลายประการที่ควรได้จัดเก็บ อีกประการหนึ่งการจัดเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารเก่า ๆ ก็มีเทคนิคเฉพาะที่จะดูแลมิให้บุบสลาย มิใช่เทคนิคที่จะรู้กันทั่วไป ดังนั้น กฎหมายจึงกำหนดเป็นหลักการว่า (1) ข้อมูลข่าวสารใดที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษา หรือ (2) มีอายุครบกำหนดตามมาตรา 26 วรรคสอง จะต้องจัดส่งให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ เพื่อจะได้คัดเลือกเก็บไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าไม่เช่นนั้นข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จะถูกทอดทิ้งเก็บไว้โดยไม่เกิดประโยชน์แก่ประชาชน นอกจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติแล้วอาจมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้หน่วยงานอื่นของรัฐทำหน้าที่คัดเลือกและเก็บรักษาเอกสารประวัติศาสตร์บางประเภทให้ประชาชนศึกษาค้นคว้าได้เช่นกัน ถ้าในอนาคตจะมีการแยกความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการเก็บรักษาเอกสารประวัติศาสตร์

ข้อมูลข่าวสารที่ต้องส่งไปคัดเลือกนี้ไม่ใช่บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่คณะรัฐมนตรีออกระเบียบกำหนดให้ต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องรักษา (มาตรา 26) เพราะข้อมูลบางประเภทเห็นได้โดยสภาพว่าไม่มีคุณค่าที่จะเก็บไว้ศึกษา และการเก็บไว้หรือจัดส่งไปให้คัดเลือกจะเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายโดยใช่เหตุ

สิทธิ ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

1. กฎหมายกำหนดให้สิทธิอะไรบ้างแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ ?

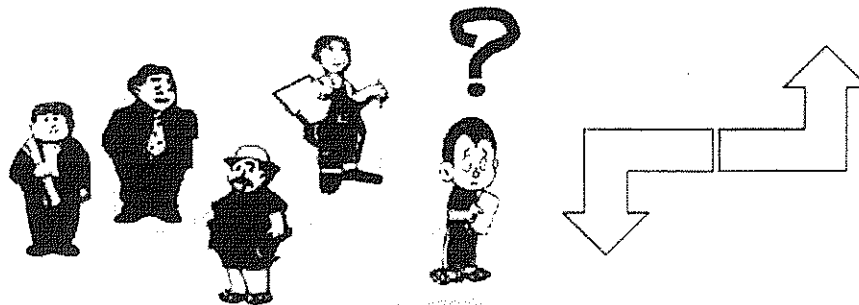
สิทธิรับรู้
ข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดสิทธิสำคัญ ๆ แก่ประชาชน
ดังนี้

1. สิทธิ “**ได้รู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ**” พระราชบัญญัติได้รองรับสิทธิไว้ ตามมาตรา 7 มาตรา 9 มาตรา 11 และมาตรา 26
2. สิทธิ “**คัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารกรณีมีส่วนได้เสีย**” ตามมาตรา 17
3. สิทธิ “**ร้องเรียนหน่วยงานของรัฐ**” ตามมาตรา 13
4. สิทธิ “**อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ**” ตามมาตรา 18 และมาตรา 25
5. สิทธิ “**ได้รับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล**” ตามมาตรา 23 และมาตรา 25

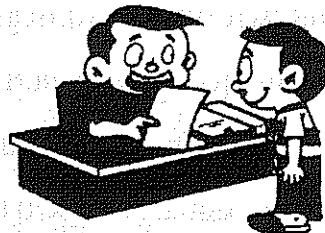
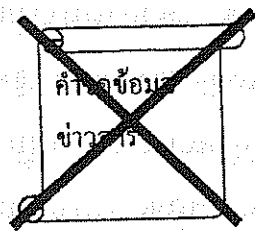
2. หากประชาชนไม่รู้ว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใดเป็นผู้จัดเก็บหรือครอบครองข้อมูล
ข่าวสารที่ต้องการขอ ดู ประชาชนจะอย่างไร ?

ในกรณีที่ประชาชนต้องการทราบข้อมูลข่าวสารของราชการเรื่องหนึ่งเรื่องใด ให้ศึกษาและพิจารณา ก่อนว่า ข้อมูลข่าวสารที่ต้องการทราบนั้นเกี่ยวข้องและอยู่ในความดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งใด แต่ในกรณีที่ ไม่ทราบจริง ๆ ว่า หน่วยงานของรัฐแห่งใดเป็นผู้ครอบครองข้อมูลข่าวสารนั้น ให้ไปยื่นคำขอต่อข้อมูลข่าวสารที่ ต้องการ ณ หน่วยงานของรัฐที่อยู่ใกล้และสะดวกที่สุด โดยกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงาน ที่รับคำขอจะต้องให้คำแนะนำที่ถูกต้องเพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมข้อมูลข่าวสารนั้นโดย ไม่ชักช้า

3. หากหน่วยงานของรัฐไม่พิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสาร ประชาชนจะอย่างไร ?

ในกรณีที่ประชาชนได้ไปใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารที่ต้องการจากหน่วยงานของรัฐแห่งใดแล้ว หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นยังทำเพิกเฉยไม่พิจารณาคำขอในเวลาอันสมควร ประชาชนควรปฏิบัติ ดังนี้

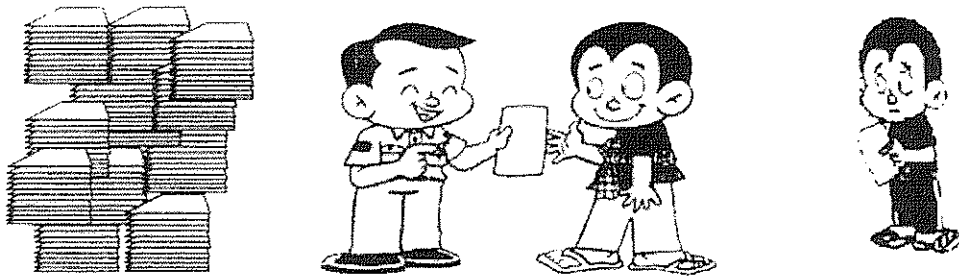
1. ไปติดต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โดยทำหนังสือหรือโดยวาจา ขอทราบผลการพิจารณาโดย ยกสิทธิรับข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ขึ้นอ้าง และให้เวลาพอสมควร ในการพิจารณาแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
2. ติดตามทวงถามผลการพิจารณาเมื่อครบกำหนดเวลาอันสมควรตามข้อ 1 หากพบว่าเป็น ปัญหาระดับเจ้าหน้าที่ให้ขอพบผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น เพื่อเร่งรัดการ พิจารณาและแก้ไขปัญหาในระดับหน่วยงาน
3. หากดำเนินการตามข้อ 1 และ 2 ยังไม่บังเกิดผล ให้ใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการ โดยทำเป็นหนังสือถึง

ที่อยู่ ผู้ร้อง

เรียน ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ 10300

4. หากประชาชนทราบว่า ตนเองมีส่วนได้เสียในข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีผู้อื่น มาขอใช้สิทธิตรวจสอบข้อมูลข่าวสารนั้น จะทำอย่างไรเพื่อมิให้มีการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารนั้น ?

ไม่ว่ากรณีใด ๆ หากผู้ใดทราบว่า การที่หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดอันกระทบถึง ประโยชน์ได้เสียของตนเองก็อาจยื่นคำคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ไม่จำเป็นต้องได้รับแจ้งจาก เจ้าหน้าที่เสียก่อน ในการนี้เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาคำขอของผู้ขอข้อมูลและคำคัดค้านของผู้ที่มีส่วนได้เสีย ประกอบกัน ถ้าเจ้าหน้าที่มีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน ผู้คัดค้านมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง (มาตรา 18) ในการนี้เจ้าหน้าที่จะเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารนั้นยังมีได้ จนกว่าจะล่วงพ้นระยะเวลาให้อุทธรณ์ได้ เพื่อจะได้ทราบว่าผู้นั้นได้ยื่นอุทธรณ์ หรือไม่ และหากมีการยื่นอุทธรณ์ก็จะต้องยังเปิดเผยไม่ได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการ วินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (มาตรา 17 วรรคสาม)

5. สิทธิในการขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการ ประชาชนผู้ขอจำเป็นต้องมีส่วน ได้เสียในข้อมูลข่าวสารนั้นด้วยหรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียหรือไม่ก็ตามย่อมมีสิทธิเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการนี้ได้ สิทธิได้รู้นี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของการจัดการปกครองในรัฐ สิทธินี้จึงเป็นของคนไทยโดยเฉพาะ สำหรับ คนต่างด้าวหากมีก็จะอยู่ในเรื่องการปกป้องสิทธิของตนเท่านั้น มาตรา 9 วรรคสี่ วางหลักว่า คนต่างด้าวจะมี สิทธิเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 ได้หรือไม่ เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่

สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2540

ศูนย์
ข้อมูล
ข่าวสาร
ของ
ราชการ

12. กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องขอและผู้ร้องขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริง (มาตรา 33)

7. ประชาชนจะร้องเรียนหน่วยงานของรัฐได้อย่างไร และร้องเรียนกับใคร ?

ประชาชนมีสิทธิยื่นคำร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

กฎหมายไม่ได้ระบุว่าให้ร้องเรียนด้วยวิธีใด ประชาชนอาจไปร้องเรียนด้วยตนเอง ณ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยให้เจ้าหน้าที่จดบันทึกไว้ให้ หรือส่งทางไปรษณีย์ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือ ร้องเรียนด้วยวิธีการอื่น

คำแนะนำ : คำร้องเรียนหรือคำอุทธรณ์ควรจัดทำเป็นหนังสือ เพื่อประโยชน์ของผู้ร้องเรียน

● การเขียนคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการ

ประชาชนจะใช้สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการได้โดยต้องยื่นคำขอ แต่กฎหมายไม่ได้กำหนดว่าคำขอนั้นต้องเป็นลายลักษณ์อักษร อย่างไรก็ตาม การเขียนคำขอก็เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด และทำให้มีหลักฐานชัดเจนทั้งผู้ขอและส่วนราชการ ในกรณีที่ต้องการเขียนคำขอ ควรเขียนให้ถูกต้องครบถ้วนในรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ขอข้อมูล และรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลที่ขอให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น การขอดูเอกสารสัญญาขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรระบุว่า สัญญาเรื่องอะไร ทำสัญญาเมื่อวันที่เท่าใด หรือการขอรายงานการประชุมของ อบต. ควรเขียนให้ชัดเจนว่าเป็นรายงานการประชุมเกี่ยวกับเรื่องอะไร หรือเป็นการประชุมของกรรมการชุดใด และเป็นการประชุมครั้งที่เท่าใด เป็นต้น

● วิธีการเขียนคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการ

1. รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้ขอข้อมูล มีดังนี้

- ชื่อ ที่อยู่ สถานที่ติดต่อได้สะดวก และหมายเลขโทรศัพท์
- วันที่ยื่นคำขอ

2. รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลที่ขอ มีดังนี้
- ขอเอกสารหรือแฟ้ม หากไม่ทราบให้ระบุชื่อ รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลพอเข้าใจได้
 - ระบุวิธีการที่ต้องการได้ข้อมูล เช่น ต้องการดู ต้องการสำเนา ต้องการสำเนาที่มีการรับรองความถูกต้อง เป็นต้น

3. ระบุเหตุผลที่ขอข้อมูล (กฎหมายมิได้กำหนดว่าผู้ขอข้อมูลต้องแสดงเหตุผลประกอบการขอข้อมูลข่าวสาร แต่หากผู้ขอระบุเหตุผลไว้ในคำขอก็จะเป็นประโยชน์ในกรณีที่เจ้าหน้าที่จะได้นำไปใช้ประกอบการใช้ดุลยพินิจในกรณีที่อาจจำเป็นต้องชี้แจงน้ำหนักเหตุผลระหว่างประโยชน์ของราชการกับประโยชน์ของเอกชนอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ขอว่าสมควรจะให้ข้อมูลแก่ผู้ขอหรือไม่)

๑. การร้องเรียน

เมื่อหน่วยงานของรัฐฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 (มาตรา 13 และมาตรา 33) ประชาชนมีสิทธิยื่นคำร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีขั้นตอนและวิธีการร้องเรียน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการร้องเรียน

- 1) พิจารณาว่าพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐมีลักษณะตามกรณีต่างๆ ในข้อ 6 (หน้า 21-22)
- 2) ยื่นหนังสือร้องเรียนด้วยตนเอง หรือมอบคนแทนให้ผู้อื่นมายื่นแทนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ที่ โดยยื่นที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือจะส่งหนังสือร้องเรียนทางไปรษณีย์ก็ได้ (การจำหน่ายของจดหมาย ดูในหน้า 19)
- 3) รอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

2. ข้อความที่ควรระบุในหนังสือร้องเรียน

- 1) รายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวกับผู้ร้องเรียน ประกอบด้วย
 - ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ หรือสถานที่ติดต่อโดยสะดวก และหมายเลขโทรศัพท์
 - วันที่ที่ยื่นคำร้องเรียน
- 2) รายละเอียดเกี่ยวกับหน่วยงานและการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย
 - ชื่อหน่วยงาน
 - ข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมที่เป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย
- 3) เอกสารประกอบอื่น ๆ (ถ้ามี)

หากมีเอกสารประกอบอื่น ๆ เช่น คำร้องขอข้อมูลข่าวสาร หรือหนังสือแจ้งการปฏิเสธการให้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งหากผู้ร้องจะแนบไปด้วยก็จะเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการ ซึ่งจะได้นำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียนนั้น ๆ ต่อไป

3. ข้อแนะนำในการเขียนหนังสือร้องเรียน

- 1) ควรใช้ถ้อยคำสุภาพ
- 2) ระบุข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน
- 3) พยายามหลีกเลี่ยงการร้องเรียนที่ใช้ถ้อยคำเสียดสี ดุหมั่น หรือพาดพิงไปถึงบุคคลอื่น
- 4) ถ้ามีข้อขัดข้องในการเขียนหนังสือร้องเรียน สามารถขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อาคารสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (ชั้น 2) ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ 10300 หรือโทรศัพท์ 0 2282 1366 โทรสาร 0 2281 8543

8. ประชาชนจะใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการในกรณีใดได้บ้าง ?

อุทธรณ์ได้ 3 กรณีครับ

1. ไม่ยอมเปิดเผย
2. ไม่รับฟังคำคัดค้าน
3. ไม่ยอมแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

การอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ประชาชนจะสามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ 3 กรณี คือ

- 1) กรณีหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ได้มีคำขอ
- 2) กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่รับฟังคำคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งบุคคลผู้คัดค้านทราบว่า ตนมีประโยชน์ได้เสีย และผู้มีประโยชน์ได้เสียนั้นได้เสนอคำคัดค้านพร้อมเหตุผลประกอบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวแล้ว
- 3) กรณีหน่วยงานของรัฐไม่ยินยอมแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามคำขอ เมื่อบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน ซึ่งหน่วยงานของรัฐจัดเก็บไว้ไม่ถูกต้องตามที่จริง และได้ยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้ถูกต้อง

ทั้ง 3 กรณีดังกล่าว ประชาชนมีสิทธิยื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อพิจารณาส่งคำอุทธรณ์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

9. ประชาชนจะอุทธรณ์ได้อย่างไร และอุทธรณ์ต่อใคร ?

ประชาชนมีสิทธิยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อพิจารณาส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารนั้น ดำเนินการพิจารณาวินิจฉัย โดยมีขั้นตอนและวิธีการอุทธรณ์ ดังนี้

- 1) พิจารณาว່หาหน่วยงานของรัฐได้กระทำหรือปฏิบัติตามกรณีดังกล่าวตามข้อ 8 แล้วหรือไม่
- 2) ยื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยผ่านคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ที่ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (ชั้น 2) ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0 2281 8559 โทรสาร 0 2281 8543
- 3) รอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในเวลา 60 วัน

● ข้อความที่ควรระบุในหนังสืออุทธรณ์

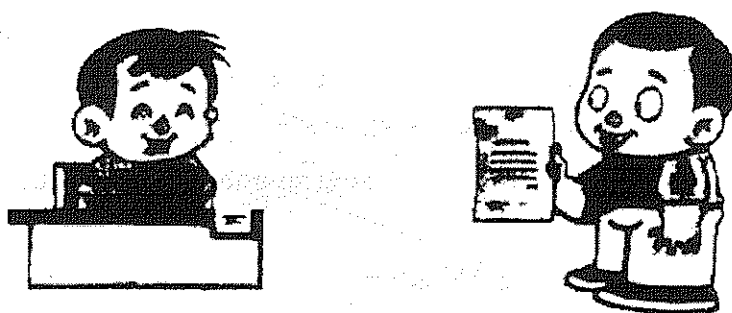
- 1) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้อุทธรณ์ ได้แก่
 - ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ หรือสถานที่ติดต่อโดยสะดวก และหมายเลขโทรศัพท์
 - วันที่ยื่นคำอุทธรณ์
 - 2) รายละเอียดเกี่ยวกับหน่วยงาน และการกระทำที่เป็นเหตุให้ท่านยื่นคำอุทธรณ์ ได้แก่
 - ชื่อหน่วยงาน
 - ข้อเท็จจริง หรือ พหุติการณ์และการกระทำ หรือคำสั่งที่เป็นมูลเหตุให้ท่านยื่นคำอุทธรณ์
- โดยระบุให้ชัดเจนว่าเป็นกรณีไม่เปิดเผยข้อมูลที่ท่านขอ หรือไม่รับฟังคำคัดค้านของท่าน หรือไม่ยอมแก้ไขหรือลบข้อมูลที่ท่านขอให้แก้ไข

- รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นเหตุให้ท่านอุทธรณ์ โดยควรระบุให้ละเอียดชัดเจน และเข้าใจได้ว่าข้อมูลที่ท่านขอ ดู หรือข้อมูลที่ท่านคัดค้านในฐานะผู้มีส่วนได้เสีย หรือข้อมูลที่ท่านต้องการให้แก้ไขหรือลบ เป็นเรื่องอะไร โดยระบุให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้ และควรระบุชื่อและประเภท ตลอดจนหมายเลขและวันที่ที่กำหนดในเอกสารไว้ด้วย (ถ้ามี)

3) เอกสารประกอบ (ถ้ามี)

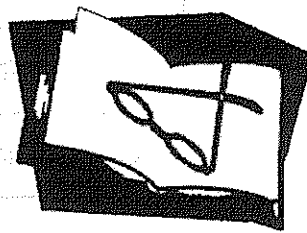
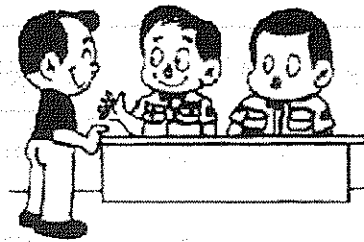
หากผู้อุทธรณ์มีเอกสารประกอบ เช่น สำเนาคำร้องขอข้อมูลข่าวสาร และหรือหนังสือแจ้งคำสั่งของหน่วยงานที่สั่งไม่เปิดเผย หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของท่าน หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลที่ท่านต้องการให้แก้ไข ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) หากจะแนบไปกับคำอุทธรณ์ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะได้นำไปใช้ประกอบการวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไปได้

ข้อยกเว้น และกระบวนการคุ้มครองสิทธิของประชาชน

1. มีข้อมูลข่าวสารของราชการลักษณะใดบ้างที่หน่วยงานของรัฐสามารถใช้ดุลยพินิจปฏิเสธคำขอข้อมูลข่าวสารนั้นได้ ?

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดให้สิทธิได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยการเปิดเผยเป็นหลัก ส่วนการไม่เปิดเผยจะเป็นเพียงข้อยกเว้น และปกปิดได้เท่าที่จำเป็น โดยกฎหมายจำกัดไว้ดังนี้

ข้อยกเว้นที่ 1 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ เป้าหมายหลักของการรวมตัวเป็นรัฐคือ ความมั่นคงของประเทศเพราะเป็นหลักประกันพื้นฐานในการอำนวยให้ชีวิตประชาชนดำเนินไปในสังคมได้อย่างสงบสุข หากความมั่นคงในที่นี้มีความหมายกว้างรวมไปถึงความมั่นคงในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ การปกครองภายในประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การทหาร เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา วิทยาการ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ แม้ความหมายของความมั่นคงจะกว้าง แต่ความสำคัญอยู่ที่น้ำหนักของเรื่องว่าสำคัญถึงระดับกระทบถึงความเป็นอยู่ของประเทศจริงหรือไม่

ข้อยกเว้นที่ 2 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายเป็นมาตรการที่รัฐจัดให้มีเพื่อบังคับให้เกิดผลตามความต้องการของสังคม และกฎหมายต่าง ๆ จะบังเกิดผลได้ต่อเมื่อมีกลไกบังคับให้เกิดผล กฎหมายส่วนใหญ่จะมีกลไกบังคับโดยเจ้าหน้าที่ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารใด หากทำให้ “การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์” แล้ว กฎหมายก็ให้เจ้าหน้าที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เพราะย่อมเป็นการขัดต่อความมุ่งหมายของสังคม สำหรับแง่มุมที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่เกิดผลนั้น กฎหมายมิได้จำกัดว่าต้องเป็นเรื่องประเภทใดอาจเกี่ยวกับการป้องกันคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารก็ได้

ข้อยกเว้นที่ 3 ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับความเห็นภายใน ในการทำงานของหน่วยงานของรัฐมักมีเจ้าหน้าที่เสนอความเห็นกันหลายชั้น ในระหว่างนั้นก็ยังไม่เกิดข้อยุติ เรื่องที่กำลังดำเนินการอาจมีข้อเสนออย่างหนึ่ง แต่ในชั้นที่สุดอาจจบลงเป็นอีกอย่างหนึ่งก็ได้ ดังนั้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่มีอิสระในการเสนอความเห็นได้เต็มที่โดยไม่ถูกรบกวนก่อนมีผลยุติ กฎหมายจึงให้เจ้าหน้าที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอันเป็นความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานได้ (เว้นแต่เป็นเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น เช่น ในการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 หรือการจัดทำประชาพิจารณ์ เป็นต้น) และแม้จะล่วงพ้นจนเกิดข้อยุติและจะยังคงคำสั่งมิให้เปิดเผยต่อไปก็ได้ อย่างไรก็ตามถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่า มีใช้เรื่องสำคัญที่จะกระทบผลสำเร็จในการทำงานของเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐจะสั่งให้เปิดเผยเมื่อเกิดผลยุติแล้วก็ได้ อนึ่ง **กรณีที่จะไม่เปิดเผยนี้ต้องเป็นส่วนของความเห็นเท่านั้น ไม่รวมไปถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ใช้เป็นข้อเท็จจริงในการพิจารณา**

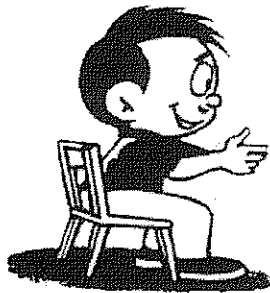
ข้อยกเว้นที่ 4 ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของบุคคล รัฐมีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยของสมาชิกในสังคม ข้อมูลข่าวสารใดหากจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงอาจมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ แต่ในหลายกรณีอาจต้องมีการชั่งน้ำหนักของประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง เช่น ชีวิตของคนหนึ่งคนหากจำเป็นอาจจะต้องแลกกับชีวิตของคนร้อยคนหรือกับความมั่นคงที่สำคัญของประเทศก็ได้ เป็นต้น

ข้อยกเว้นที่ 5 ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ข้อมูลข่าวสารของราชการอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับเอกชนคนใดคนหนึ่งก็ได้ มาตรา 15 (5) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ ก็ได้วางหลักว่า ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลใดถ้าเจ้าหน้าที่เห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร เจ้าหน้าที่อาจมีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยก็ได้ อนึ่ง มาตรา 15 (5) นี้ได้กล่าวถึง “รายงานการแพทย์” ด้วย ซึ่งโดยแท้จริงแล้วก็เป็นการขยายความเพราะรายงานการแพทย์เป็น “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” อย่างหนึ่งตามคำนิยามในมาตรา 4

ข้อยกเว้นที่ 6 ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับกรณีกฎหมายหรือบุคคลเจ้าของข้อมูลกำหนดมิให้เปิดเผย ถ้ากฎหมายใดห้ามเปิดเผยข้อมูลข่าวสารใด ก็ย่อมต้องบังคับตามกฎหมายนั้น เช่น การเปิดเผยว่ามีลิขสิทธิ์ต่อสาธารณชนเป็นสิทธิแต่ผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์ (มาตรา 15 (2) แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537) การห้ามเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายละเอียดในการขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์ก่อนที่อธิบดีจะสั่งให้ประกาศโฆษณาคำขอให้ได้ (มาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522) ส่วนข้อมูลข่าวสารที่เอกชนผู้ให้มาไม่ประสงค์ให้เปิดเผยย่อมเป็นไปตามข้อเท็จจริง ขณะที่ได้ให้ข้อมูลข่าวสารมาว่าได้แสดงความประสงค์ไว้เช่นใด ซึ่งอาจเป็นกรณีโดยแจ้งชัดหรือโดยปริยายก็ได้ การที่กฎหมายให้หน่วยงานของรัฐปกปิดในกรณีเช่นนี้ได้ก็เพื่อให้ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากผู้เกี่ยวข้องหากหน่วยงานของรัฐไม่รักษาความไว้วางใจที่ให้ข้อมูลข่าวสารมา และกลับนำไปเปิดเผยเสีย ต่อไปเอกชนจะไม่เชื่อถือให้ข้อมูลข่าวสารใด ๆ แก่หน่วยงานของรัฐอีก

2. ถ้าหน่วยงานปฏิเสธหรือมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องขอ ประชาชนจะมีสิทธิหรือได้รับการเยียวยาอย่างไรบ้าง ?

“ผมมาขอยื่นคำอุทธรณ์คำสั่ง
ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
ของหน่วยงานของรัฐครับ”

กรณีที่ประชาชนไปใช้สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยการยื่นคำขอและหน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่ยอมเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนผู้ขอทราบ ประชาชนมีสิทธิที่จะอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารทันทีที่หน่วยงานได้มีคำสั่งปฏิเสธ สิทธิดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อภายหลังจากหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งปฏิเสธแล้ว และกฎหมายกำหนดให้ต้องใช้สิทธิอุทธรณ์ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น แต่ถ้าหน่วยงานไม่แจ้งสิทธิดังกล่าวให้ทราบ ระยะเวลาอุทธรณ์จะขยายเป็น 1 ปี และเมื่อได้มีการยื่นคำอุทธรณ์แล้ว เรื่องอุทธรณ์ของท่านจะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นองค์กรตามกฎหมายที่มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด โดยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารถือเป็นที่สุด

3. ใครเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องเรียนของประชาชน และมีขั้นตอนดำเนินการอย่างไร ?

ผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัย กรณีเรื่องร้องเรียน คือ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) โดยมีขั้นตอนแสดงได้ ดังนี้

กระบวนการขั้นตอนเรื่องร้องเรียน

หมายเหตุ : คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.)

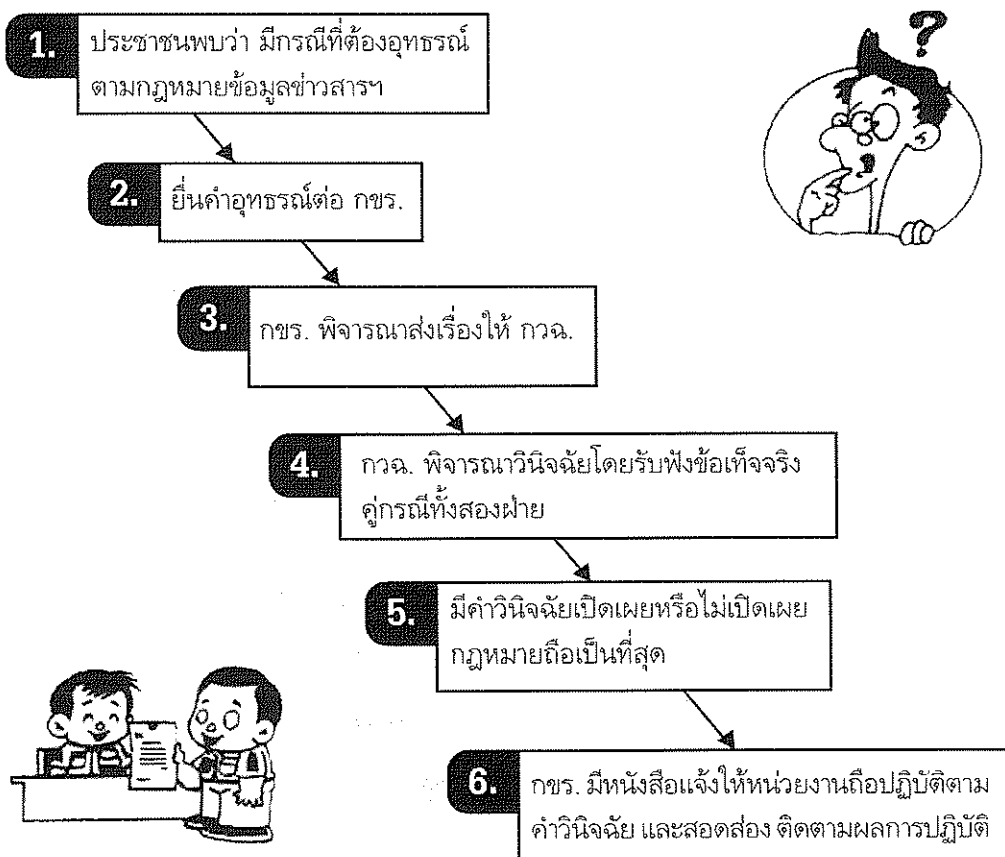
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สขร.)

4. ใครเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยคำอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ และมีขั้นตอนดำเนินการอย่างไร ?

ผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัย กรณีเรื่องอุทธรณ์ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร คือ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (กวจ.) โดยมีขั้นตอนแสดงได้ ดังนี้

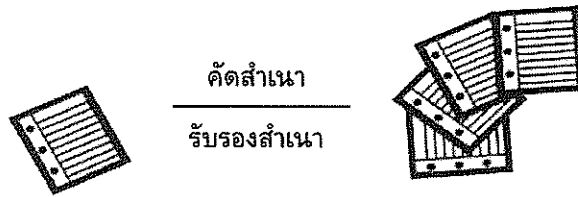
กระบวนการขั้นตอนเรื่องอุทธรณ์

หมายเหตุ : คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.)
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (กวจ.)

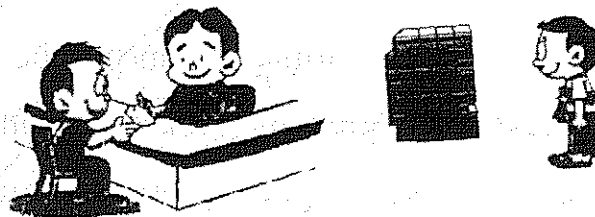

5. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยได้นั้น ประชาชนจะขอคัดสำเนาและให้มีการรับรองสำเนาถูกต้องได้หรือไม่ และต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือไม่ ?

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดให้ การขอสำเนาและขอให้รับรองสำเนาถูกต้องเป็นสิทธิประการหนึ่ง ดังนั้น เมื่อประชาชนได้ใช้สิทธิขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 หรือใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 11 แล้ว กฎหมายยังกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิขอสำเนาและขอสำเนาที่มีการรับรองถูกต้องได้ด้วย โดยหน่วยงานของรัฐอาจวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมได้ เพราะการได้สำเนาเป็นประโยชน์เฉพาะตัวของประชาชนแต่ละคน อย่างไรก็ตาม การเรียกค่าธรรมเนียมของหน่วยงานหากเรียกเก็บในอัตราที่สูงกว่าอัตราที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารกำหนดไว้แล้ว ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการก่อนและต้องคำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบกันด้วย

6. ข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดเตรียมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีคำขอมืออะไรบ้าง และหน่วยงานของรัฐมีหลักการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนั้นอย่างไร ?

ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้นั้น เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีความสำคัญรองลงมาจากประเภทที่ต้องจัดพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 7 ซึ่งประชาชนควรได้รู้ กฎหมายจึงมีการวางระบบให้อำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ได้โดยสะดวก

● ประเภทของข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดู

1. ข้อมูลข่าวสารที่เป็นผลการพิจารณาที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน

ผลการพิจารณา (คำวินิจฉัยหรือคำสั่ง) เป็นการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย จึงเป็นสิ่งที่ประชาชนควรรู้เพื่อจะได้ทราบว่าการกระทำของตนจะมีผลเช่นเดียวกับการพิจารณา

ที่เคยมีมาแล้วหรือไม่ เพราะผลการพิจารณาในอดีตอาจเป็นบรรทัดฐานที่จะนำมาใช้อีกได้ มาตรา 9 (1) จึงกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้ประชาชนได้ตรวจสอบ โดยให้รวมความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้รู้ว่าการพิจารณานั้นมีผลหนักแน่นเพียงใด และในที่สุดได้ถือปฏิบัติเช่นใด

2. ข้อมูลข่าวสารที่เป็นนโยบาย การตีความแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ เป็นสิ่งที่ประชาชนควรได้รู้เพราะจะเกิดเป็นผลปฏิบัติจริง ๆ ในปัจจุบันทำนองเดียวกับสิ่งที่กล่าวมาในข้อ 1 ดังนั้น นโยบายที่กำหนดไว้หรือการตีความการใช้กฎหมายใด ๆ แม้ไม่เข้าข่ายเป็นกฎที่ต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 7 (4) แต่อาจมีผลต่อเอกชนในปัจจุบันก็ต้องนำมาจัดไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้

3. ข้อมูลข่าวสารที่เป็นแผนงานโครงการ และงบประมาณ เอกสารงบประมาณ ที่ผ่านมา ไม่เปิดเผยทั่วไป ทำให้เป็นประโยชน์ต่อผู้รับเหมาเพียงบางราย อนึ่ง เอกสารงบประมาณเกี่ยวกับแผนงานและโครงการนี้เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานในปีนั้น ๆ มาตรา 9 (3) จึงกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดแผนงานโครงการและงบประมาณของปีที่กำลังดำเนินการอยู่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

4. คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงาน เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางหรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ซึ่งแน่นอนว่าหากมีกรณีใดเกิดขึ้นเจ้าหน้าที่ของรัฐจะปฏิบัติตามคู่มือ นั้น ดังนั้น มาตรา 9 (4) จึงบังคับให้จัดคู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานให้ประชาชนได้ตรวจสอบด้วย แต่ทั้งนี้เฉพาะที่เป็นคู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานที่มีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชนเท่านั้น ส่วนคู่มือหรือคำสั่งใดหากเปิดเผยออกไปจะกระทบถึงผลสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานของรัฐอาจไม่เปิดเผยก็ได้

5. สิ่งพิมพ์ที่อ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 7 วรรคสอง ข้อมูลข่าวสารที่แพร่หลาย เป็นสิ่งพิมพ์แล้วไม่ต้องนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาอีก เพื่อลดความซ้ำซ้อนสิ้นเปลือง แต่ถึงกระนั้น มาตรา 9 (5) ก็บังคับให้ต้องจัดให้มีสิ่งพิมพ์นั้นไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้เพื่อป้องกันปัญหาในการจัดหาภายหลังไม่สะดวก

6. สัญญาสำคัญของรัฐ สัญญาในการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐโดยทั่วไปย่อมไม่เป็นความลับ แต่ที่ผ่านมามักไม่เปิดเผยเท่าที่ควร ทำให้ประชาชนขาดข้อมูลในการศึกษาติดตามการงานของรัฐ จนบางครั้งปรากฏว่ามีสัญญาบางกรณีที่ทำไปโดยรัฐเสียเปรียบหรือไม่สำเร็จตามที่มุ่งหมาย มาตรา 9 (6) จึงกำหนดให้จัดสัญญาดังต่อไปนี้ ไว้ให้ประชาชนตรวจสอบเพื่อความสะดวกในการศึกษาข้อมูล

ก. สัญญาสัมปทาน ได้แก่ สัญญาที่รัฐอนุญาตให้เอกชนจัดทำบริการสาธารณะ เช่น การเดินทางรถประจำทาง หรือสัญญาให้เอกชนจัดทำประโยชน์เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การทำไม้ หรือทำเหมืองแร่ ฯลฯ

ข. สัญญาผูกขาดตติหอน คือ สัญญาที่ให้สิทธิเอกชนกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้แต่เพียงผู้เดียว เช่น สัญญาให้ผลิตสุรา เป็นต้น

ค. สัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ คือ กิจการที่เป็นของรัฐแต่มีการร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำ เช่น สัญญาให้บริการโทรศัพท์ เป็นต้น

7. **มติคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมายและคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี** โดยที่เห็นความดีของคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการเหล่านี้มีความสำคัญในการบริหารราชการที่ประชาชนควรได้รับรู้ กฎหมายจึงกำหนดให้จัดข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ให้ประชาชนตรวจสอบ และจะต้องระบุชื่อรายงานและข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในการพิจารณาด้วย

8. **ข้อมูลข่าวสารอื่น** คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการอาจกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารใด ๆ ให้ประชาชนตรวจสอบเพิ่มเติมได้ตามมาตรา 9 (8)

● หลักเกณฑ์และวิธีการจัดให้ประชาชนตรวจสอบ

การจัดให้ประชาชนได้ตรวจสอบ (public inspection) จะต้องทำเช่นใด มาตรา 9 กำหนดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มาตรฐานตามความมุ่งหมายของกฎหมายและสอดคล้องกับภาวะทางการเงินและความจำเป็นในการบริหารประเทศในแต่ละสมัย ซึ่งปัจจุบันได้มีประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังนี้

1. **ต้องมีสถานที่เฉพาะสำหรับประชาชนสามารถใช้ตรวจสอบและศึกษาได้โดยสะดวกตามสมควร** ตามกำลังบุคคลและงบประมาณ ทั้งนี้เพื่อความเป็นส่วนตัวในการตรวจสอบและศึกษา

2. **ต้องจัดให้มีตรรกะที่มีรายละเอียดเพียงพอให้ประชาชนสามารถเข้าใจวิธีการค้นหาได้โดยสะดวก** กล่าวคือ มิใช่ต้องคอยสอบถามหรือขอให้เจ้าหน้าที่ต้องช่วยเหลือมากเกินไป อันจะทำให้การตรวจสอบชะงักและขาดความเป็นส่วนตัวในการศึกษา ส่วนการค้นหาจะใช้ดัชนีเป็นบัตรรายการอย่างห้องสมุดหรือระบบบริการของคอมพิวเตอร์ก็ได้

3. **ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ตรวจสอบ ประชาชนต้องสามารถตรวจสอบได้โดยสะดวก** เช่นสามารถหยิบหาเองได้ เป็นต้น ในกรณีที่มีความจำเป็นเรื่องสถานที่อาจแยกเก็บและให้บริการ ณ สถานที่แยกกันก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ตรวจสอบด้วย

4. ในกรณีหน่วยงานของรัฐเห็นว่าจำเป็นต้องมีระเบียบเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการเข้าใช้บริการหรือความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสาร การกำหนดระเบียบจะต้องคำนึงถึงความสะดวกในการตรวจสอบของประชาชนด้วย

5. **การจัดสถานที่ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ อาจจัดไว้ที่ห้องสมุดของหน่วยงานอื่น หรือสถานที่ของเอกชนที่อยู่ใกล้เคียงกับที่ตั้งหน่วยงานของรัฐนั้นก็ได้**

ตามหนังสือสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กันเถอะครับ

สาระสำคัญ และขอบเขตการใช้สิทธิ ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

สาระสำคัญ	ขอบเขตและการใช้สิทธิ	
	ขอบเขต / รายละเอียด	บทบัญญัติและผู้เกี่ยวข้อง
หลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมาย	เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือในระบอบประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการโดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้อีกประการหนึ่ง ประกอบกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนของเกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้	
การประกาศกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารในราชกิจจานุเบกษา	เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2540 เล่ม 114 ตอนที่ 46 ก	ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี
วันบังคับใช้กฎหมาย ข้อมูลข่าวสาร	วันที่ 9 ธันวาคม 2540	ในสมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี
คำนิยาม "ข้อมูลข่าวสาร"	หมายความว่า สิ่งสื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริงข้อมูลหรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผัง ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้	มาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ

สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2540

สาระสำคัญ	ขอบเขตและการใช้สิทธิ	
	ขอบเขต / รายละเอียด	บทบัญญัติและผู้เกี่ยวข้อง
"ข้อมูลข่าวสารของราชการ" "หน่วยงานของรัฐ" "เจ้าหน้าที่ของรัฐ" "ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล"	หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา สถานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย	ส่วนกลาง - กระทรวง ทบวง กรม ส่วนภูมิภาค - จังหวัด อำเภอ ส่วนท้องถิ่น - เทศบาล - อบจ. - อบต. - กทม. - เมืองพัทยา
องค์การตามกฎหมาย 1. คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	องค์ประกอบ : ประกอบด้วย รัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณและผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกเก้าคนเป็นกรรมการ อำนาจหน้าที่ : (1) สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้	มาตรา 27 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ องค์ประกอบ จำนวน 23 คน : - รมต. ที่ นรม. มอบหมาย - กรรมการโดยตำแหน่ง 13 คน - กรรมการแต่งตั้ง 9 คน (ผู้ทรงคุณวุฒิฯ) : อยู่ในวาระ 3 ปี

สาระสำคัญ	ขอบเขตและการใช้สิทธิ	
	ขอบเขต / รายละเอียด	บทบัญญัติและผู้เกี่ยวข้อง
	(2) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ (3) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้ (4) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา 13 (5) จัดทำรายการเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ (7) ดำเนินการเรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย	
2. คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	องค์ประกอบ : ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการ อำนาจหน้าที่ : พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา 17 และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25 คำวินิจฉัย : คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นที่สุดและในการมีคำวินิจฉัยจะมีข้อสังเกตเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีใดตามที่เห็นสมควรก็ได้	มาตรา 35 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ องค์คณะ ต้องมีกรรมการไม่น้อยกว่า 3 คน อยู่ในวาระ 3 ปี
3. สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	องค์กร : ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หน้าที่ : (1) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	มาตรา 6 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ กำหนดให้เป็นหน่วยราชการระดับกอง

สาระสำคัญ	ขอบเขตและการใช้สิทธิ	
	ขอบเขต / รายละเอียด	บทบัญญัติและผู้เกี่ยวข้อง
	(2) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และ (3) ให้คำปรึกษาแก่เอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้	
สิทธิตามกฎหมาย 1. สิทธิได้รู้ 1.1 สิทธิได้รู้ตาม มาตรา 7	หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน (2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ (4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบแบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง (5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้วให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขยายหรือจำหน่ายจ่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร	มาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ประชาชนมีสิทธิตรวจดูหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ 1. นำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา 2. จัดพิมพ์เผยแพร่เพื่อจำหน่ายจ่ายแจก
1.2 สิทธิตรวจดูตาม มาตรา 9	ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว (2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษามาตรา 7 (4) (3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ	มาตรา 9 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ประชาชน - ใช้สิทธิตรวจดูเอง หน่วยงานของรัฐ - มีหน้าที่ 1. จัดสถานที่ ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา 2. นำข้อมูลข่าวสารมาตั้งแสดงในสถานที่ตามข้อ 1 3. จัดทำดัชนีสำหรับค้นหา

สาระสำคัญ	ขอบเขตและการใช้สิทธิ	
	ขอบเขต / รายละเอียด	บทบัญญัติและผู้เกี่ยวข้อง
	(4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน (5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา 7 วรรคสอง (6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ (7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมายหรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการรายงานข้อเท็จจริงหรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย (8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น	4. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าตรวจดู
1.3 สิทธิขอตาม มาตรา 11	นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้วหรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้วหรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา 26 แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้ในระบุมูลข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควรให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบอบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดทำให้หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้อ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดหาให้ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำวิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดทำขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบคอมพิวเตอร์	มาตรา 11 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ประชาชน - ใช้สิทธิโดยการยื่นคำขอ หน่วยงานของรัฐ - มีหน้าที่ 1. บริการ อำนวยความสะดวก 2. พัฒนาระบบจัดเก็บเอกสาร 3. จำแนกประเภทข้อมูลข่าวสาร 4. จัดหาข้อมูลให้ตามคำขอ 5. คัดสำเนาและรับรองสำเนา

สาระสำคัญ	ขอบเขตและการใช้สิทธิ	
	ขอบเขต / รายละเอียด	บทบัญญัติและผู้เกี่ยวข้อง
	หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ชอบนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้าและเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้ บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดชิ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอหากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว ให้นำความในมาตรา 9 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรานี้ โดยอนุโลม	
1.4 สิทธิได้รับสำเนาและขอให้รับรองสำเนาถูกต้อง	บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ โดยให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น	มาตรา 9 และ 11 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ประชาชน - ใช้สิทธิขอสำเนา หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ 1. คัดสำเนาและรับรองสำเนา 2. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม
2. สิทธิคัดค้านการเปิดเผย	มาตรา 17 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนดแต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ ในกรณีที่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้	มาตรา 17 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ประชาชนทั่วไป - ยื่นคำขอข้อมูล ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย - คัดค้าน - ใช้สิทธิคัดค้านพร้อมแสดงเหตุผล - ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน หน่วยงานของรัฐ - มีหน้าที่

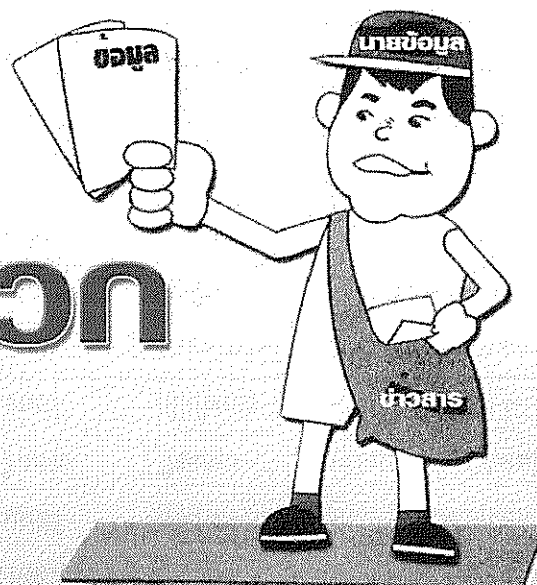

สาระสำคัญ	ขอบเขตและการใช้สิทธิ	
	ขอบเขต / รายละเอียด	บทบัญญัติและผู้เกี่ยวข้อง
	ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่คำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา 18 หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ แล้วแต่กรณี	1. แจ้งผู้มีส่วนได้เสียคัดค้าน 2. พิจารณาคำคัดค้าน
3. สิทธิร้องเรียน	มาตรา 13 ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้มาตรา 9 หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา 11 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าหรือเห็นว่ตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควรผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา 17 หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25 ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน	มาตรา 13 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ประชาชน - ใช้สิทธิร้องเรียน หน่วยงานของรัฐ - มีพฤติกรรมฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ - มีหน้าที่พิจารณาคำร้องเรียน - ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน
4. สิทธิอุทธรณ์	มาตรา 18 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา 17 ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ มาตรา 25 วรรคสี่ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการและไม่ว่า	มาตรา 18 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ประชาชน - ใช้สิทธิอุทธรณ์ได้ 3 กรณี หน่วยงานของรัฐ - มีคำสั่งปฏิเสธไม่เปิดเผย/ไม่รับฟังคำคัดค้าน/ไม่แก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ - รับคำอุทธรณ์

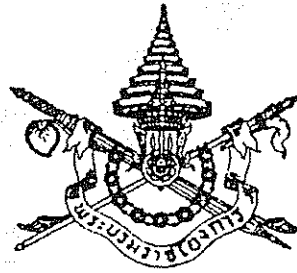

สาระสำคัญ	ขอบเขตและการใช้สิทธิ	
	ขอบเขต / รายละเอียด	บทบัญญัติและผู้เกี่ยวข้อง
	กรณีใด ๆ ให้เจ้าของข้อมูลร้องขอให้หน่วยงานของรัฐ หมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสาร ส่วนที่เกี่ยวข้องได้	- พิจารณาส่งเรื่อง อุทธรณ์ให้คณะกรรมการ วินิจฉัยฯ คณะกรรมการวินิจฉัยฯ - พิจารณาคำอุทธรณ์
5. สิทธิได้รับข้อมูลข่าวสาร ส่วนบุคคลของตน	มาตรา 25 ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รับถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ที่เกี่ยวกับตนและเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา 9 วรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุผลอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อ เฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้ ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับ ตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่จริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอ เป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูล ข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น ได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า	มาตรา 25 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ประชาชนเจ้าของข้อมูล - ใช้สิทธิขอดู - ขอให้แก้ไข ประชาชนอื่น จะขอดูได้ ต้องได้รับหนังสือยินยอม จากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐ - มีหน้าที่ 1. เปิดเผยแก่เจ้าของ ข้อมูล 2. แก้ไข/หมายเหตุ ตาม คำร้องขอเจ้าของข้อมูล 3. จัดระบบคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล
สิทธิการแทนผู้เยาว์ฯ	ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนิน การตามมาตรา 23 มาตรา 24 และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถหรือ เจ้าของข้อมูลไม่ถึงแก่กรรมแล้วได้	

ภาคผนวก

**พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. 2540**

พระราชบัญญัติ

ข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2540

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2540

เป็นปีที่ 52 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า สิ่งที่สามารถให้ความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูป

ของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่ยึดไว้ปรากฏได้

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยและไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย และนิติบุคคลดังต่อไปนี้

- (1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่มีทุนเกินครึ่งหนึ่งเป็นของคนต่างด้าวใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือให้ถือว่าใบหุ้นนั้นคนต่างด้าวเป็นผู้ถือ
- (2) สมาคมที่มีสมาชิกเกินครึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว
- (3) สมาคมหรือมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของคนต่างด้าว
- (4) นิติบุคคลตาม (1) (2) (3) หรือนิติบุคคลอื่นใดที่มีผู้จัดการหรือกรรมการเกินครึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว

นิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง ถ้าเข้าไปเป็นผู้จัดการหรือกรรมการ สมาชิก หรือมีทุนในนิติบุคคลอื่น ให้ถือว่าผู้จัดการหรือกรรมการ หรือสมาชิก หรือเจ้าของทุนดังกล่าวเป็นคนต่างด้าว

มาตรา 5 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 6 ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและให้คำปรึกษาแก่เอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา 7 หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- (5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว

ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

มาตรา 8 ข้อมูลข่าวสารที่ต้องลงพิมพ์ตามมาตรา 7 (4) ถ้ายังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษานำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดไม่ได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะรู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลาพอสมควร

มาตรา 9 ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

- (1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว
- (2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 7 (4)
- (3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ
- (4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน
- (5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา 7 วรรคสอง
- (6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ
- (7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย
- (8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่เหมาะสมหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรานี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 10 บทบัญญัติมาตรา 7 และมาตรา 9 ไม่กระทบถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผย ด้วยวิธีการอย่างอื่น

มาตรา 11 นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้วหรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้วหรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา 26 แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบอบสลายง่ายหน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดทำให้ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียงระบบคอมพิวเตอร์หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่มีข้อนี้มิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่สำคัญเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพ สำหรับผู้หนึ่งหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะหน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้

บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอหากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว

ให้นำความในมาตรา 9 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรานี้ โดยอนุโลม

มาตรา 12 ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 11 แม้ว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรือจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำเพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า

ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และได้ระบุนำห้ามการเปิดเผยไว้ตามระเบียบที่กำหนดตามมาตรา 16 ให้ส่งคำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป

มาตรา 13 ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา 9 หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา 11 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา 17 หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25

ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

หมวด 2

ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย

มาตรา 14 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ จะเปิดเผยมิได้

มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ได้ ไม่ว่าจะเป็นเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบหรือการรู้แหล่งที่มา ของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจหรือคำแนะนำ ภายในดังกล่าว

(4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิ ส่วนบุคคล โดยไม่สมควร

(6) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(7) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจ อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 16 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และสมควรมีวิธีการอย่างไรให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ

มาตรา 17 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องให้เวลาอันสมควรให้ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ

ในกรณีที่มีการคัดค้านเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มิมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา 18 หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ แล้วแต่กรณี

มาตรา 18 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา 17 ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้นโดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

มาตรา 19 การพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่มีคำสั่งมิให้เปิดเผยนั้นไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาของคณะกรรมการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือศาลก็ตาม จะต้องดำเนินการกระบวนการพิจารณาโดยมิให้ข้อมูลข่าวสารนั้นเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใดที่ไม่จำเป็นแก่การพิจารณาและในกรณีที่จำเป็นจะพิจารณากลับหลังคู่กรณีหรือคู่ความฝ่ายใดก็ได้

มาตรา 20 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดแม้จะเข้าข่ายต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมายใดให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับผิดชอบหากเป็นการกระทำโดยสุจริตในกรณีดังต่อไปนี้

(1) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามระเบียบ ตามมาตรา 16

(2) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีคำสั่งให้เปิดเผยเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะแก่บุคคลใดเพื่อประโยชน์อันสำคัญยิ่งกว่าที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ หรือชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรือประโยชน์อื่นของบุคคล และคำสั่งนั้นได้กระทำโดยสมควรแก่เหตุ ในการนี้จะมีกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเหมาะสมก็ได้

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐพ้นจากความรับผิดชอบตามกฎหมายหากจะพึงมีในกรณีดังกล่าว

หมวด 3

ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

มาตรา 21 เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ “บุคคล” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทยและบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

มาตรา 22 สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อาจออกระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มีให้นำบทบัญญัติวรรคหนึ่ง (3) ของมาตรา 23 มาใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานดังกล่าวก็ได้

หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งอื่นที่จะกำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งนั้น ต้องเป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งการเปิดเผยประเภทข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 23 วรรคหนึ่ง (3) จะเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าว

มาตรา 23 หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้

(1) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงพอที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น

(2) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่กระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น

(3) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้

- (ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้
- (ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
- (ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
- (ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล

- (จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล
- (ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล

(4) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ

(5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล

ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูลหน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่น่าจะให้ข้อมูลได้ด้วยความสมัครใจหรือเป็นกรณีที่มีกฎหมายบังคับ

หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีที่มีการจัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

มาตรา 24 หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้

- (1) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น
- (2) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น
- (3) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติหรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น
- (4) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด
- (5) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา 26 วรรคหนึ่งเพื่อการตรวจสอบคุณค่าในการเก็บรักษา
- (6) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม
- (7) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล
- (8) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว
- (9) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (3) (4) (5) (6) (7) (8) และ (9) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 25 ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะรู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น จะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา 9 วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีไม่มีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้

ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่จริงให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนที่เกี่ยวข้องได้

ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตามมาตรา 23 มาตรา 24 และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลได้ถึงแก่กรรมแล้วได้

หมวด 4

เอกสารประวัติศาสตร์

มาตรา 26 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนดตามวรรคสองนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่งให้แยกตามประเภท ดังนี้

- (1) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 14 เมื่อครบเจ็ดสิบห้าปี
- (2) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 15 เมื่อครบยี่สิบปี

กำหนดเวลาตามวรรคสอง อาจขยายออกไปได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) หน่วยงานของรัฐยังจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการไว้เองเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย โดยต้องจัดเก็บและจัดให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่จะตกลงกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร
- (2) หน่วยงานของรัฐเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น ยังไม่ควรเปิดเผยโดยมีคำสั่งขยายเวลากำกับไว้เป็นการเฉพาะราย คำสั่งการขยายเวลานั้นให้กำหนดระยะเวลาไว้ด้วย แต่จะกำหนดเกินคราวละห้าปีไม่ได้

การตรวจสอบหรือทบทวนมิให้มีการขยายระยะเวลาไม่เปิดเผยจนเกินความจำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรีหรือกระเบียบกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องเก็บรักษา

หมวด 5

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

มาตรา 27 ให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบด้วยรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกเก้าคนเป็นกรรมการ

ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา 28 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ
- (3) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้

- (4) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา 13
- (5) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้
- (7) ดำเนินการเรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา 29 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา 27 มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้

มาตรา 30 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา 27 พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา 31 การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 32 ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้

มาตรา 33 ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มิคำขอไม่ว่าจะเป็นกรณีตามมาตรา 11 หรือมาตรา 25 ถ้ามีผู้คำขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริงและร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามมาตรา 13 ให้คณะกรรมการมีอำนาจเข้าดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องได้และแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องเรียนทราบ

หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยินยอมให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย
เข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของตนได้ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ก็ตาม

มาตรา 34 คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง
ตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ และให้นำความในมาตรา 31 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 6

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา 35 ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้
เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา 17 และคำสั่ง
ไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25

การแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งตามสาขาความ
เชี่ยวชาญเฉพาะด้านของข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจ และการคลังของ
ประเทศ หรือการบังคับใช้กฎหมาย

มาตรา 36 คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารคณะหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยบุคคลตาม
ความจำเป็น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคน และให้ข้าราชการที่คณะกรรมการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการ
และผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรณีพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐแห่งใด กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย
ข้อมูลข่าวสารซึ่งมาจากหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นจะเข้าร่วมพิจารณาด้วยไม่ได้

กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จะเป็นเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการไม่ได้

มาตรา 37 ให้คณะกรรมการพิจารณาส่งคำอุทธรณ์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูล
ข่าวสารโดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละ
สาขาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่คณะกรรมการได้รับคำอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นที่สุด และในการมีคำวินิจฉัย
จะมีข้อสังเกตเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีใดตามที่เห็นสมควร
ก็ได้

ให้นำความในมาตรา 13 วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม

มาตรา 38 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละสาขาวิธีพิจารณาและวินิจฉัย และองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัยให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 39 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 29 มาตรา 30 มาตรา 32 และบทกำหนดโทษที่ประกอบกับบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับกับคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม

หมวด 7

บทกำหนดโทษ

มาตรา 40 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งตามมาตรา 32 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 41 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนด ตามมาตรา 20 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา 42 บทบัญญัติมาตรา 7 มาตรา 8 และมาตรา 9 มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้หน่วยงานของรัฐจัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการจะได้กำหนด

มาตรา 43 ให้ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2517 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการ ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 16 จะได้กำหนดเป็นอย่างอื่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ในระบอบประชาธิปไตย การให้ประชาชน
มีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชน
จะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็น การส่งเสริมให้มี
ความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้นสมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดย
มีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหาย
ต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะ
ยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้อีก
ประการหนึ่งด้วย ประกอบกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการ
ไปพร้อมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2540

ตัวอย่างการเขียนคำขอข้อมูลข่าวสาร

เขียนที่ (ระบุสถานที่เขียน/ที่อยู่ของผู้เขียน)

วันที่ 22 พฤษภาคม 2544

เรื่อง ขอข้อมูลข่าวสารของราชการ

เรียน ประธาน อบต. ห้วยขาแข้ง

ข้าพเจ้า นายไทย รักดี ตำแหน่ง/อาชีพ ราษฎรตำบลห้วยขาแข้ง
อยู่บ้านเลขที่ 5 ตำบล ห้วยขาแข้ง อำเภอ ห้วยขาแข้ง จังหวัด อุทัยธานี
โทรศัพท์ 0 9999 9999 มีความประสงค์ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารดังต่อไปนี้

1. สัญญาและเอกสารประกวดราคาการจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ของ อบต. ห้วยขาแข้ง
เดือน มกราคม ปี 2544
2. รายงานการประชุมประจำเดือนมิถุนายน 2544 ของ อบต. ห้วยขาแข้ง
3. ขอสำเนาเอกสารทั้งสองรายการ
4.

พร้อมนี้ข้าพเจ้าได้ส่งเงินจำนวน.....บาท เพื่อชำระเป็นค่าธรรมเนียม
การคัดสำเนามาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการให้ตามความประสงค์ของข้าพเจ้าต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ไทย รักดี
(นายไทย รักดี)

ตัวอย่างการเขียนคำร้องเรียน

เขียนที่ (ระบุสถานที่เขียน/ที่อยู่ของผู้เขียน)

วันที่ 22 มิถุนายน 2544

เรื่อง ร้องเรียน อบต. ห้วยขาแข้ง

เรียน ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้าพเจ้า นายไทย รักดี ตำแหน่ง/อาชีพ ราษฎรตำบลห้วยขาแข้ง
อยู่บ้านเลขที่ 5 ตำบล ห้วยขาแข้ง อำเภอ ห้วยขาแข้ง จังหวัด อุทัยธานี
โทรศัพท์ 0 9999 9999 มีความประสงค์ขอร้องเรียน อบต. ห้วยขาแข้งว่า ได้กระทำการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติ
ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เกี่ยวกับการเปิดเผยไม่พิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสาร
ของข้าพเจ้า

ด้วยเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2544 ข้าพเจ้าได้ใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. 2540 ขอเอกสารจำนวน 2 รายการ (ดังมีรายละเอียดตามสำเนาคำขอของข้าพเจ้าที่แนบมาพร้อมนี้) จาก
อบต. ห้วยขาแข้ง และข้าพเจ้าได้ติดตามทวงถามที่ อบต. ห้วยขาแข้ง อีกหลายครั้ง ครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 15
มิถุนายน 2544 แต่ อบต. ห้วยขาแข้ง ไม่ได้ดำเนินการพิจารณาใด ๆ ให้แก่ข้าพเจ้า โดยไม่มีเหตุผล ข้าพเจ้า
เห็นว่า อบต. ห้วยขาแข้ง ปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า จงใจเพิกเฉยและไม่ให้ความสะดวกแก่ข้าพเจ้าในการรับรู้ข้อมูล
ข่าวสารดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการให้ตามความประสงค์ของข้าพเจ้าต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ไทย รักดี
(นายไทย รักดี)

สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2540

ตัวอย่างการเขียนคำอุทธรณ์

เขียนที่ (ระบุสถานที่เขียน/ที่อยู่ของผู้เขียน)

วันที่ 22 มิถุนายน 2544

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของเทศบาลตำบลเมืองเดิม

เรียน ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้าพเจ้า นายสงบ แสงขาว ตำแหน่ง/อาชีพ ผู้จัดการบริษัท คอมพิวเตอร์ จำกัด
อยู่บ้านเลขที่ 5 ตำบล เมืองเดิม อำเภอ เมืองเดิม จังหวัด ทองบุรี
โทรศัพท์ 0 1234 5678 มีความประสงค์ขออุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของเทศบาลตำบล
เมืองเดิม

ด้วยเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2544 ข้าพเจ้าได้ใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ
ราชการ พ.ศ. 2540 ขอเอกสารจำนวน 2 รายการ จากเทศบาลตำบลเมืองเดิม ดังมีรายละเอียดตามสำเนา
คำขอที่แนบมาพร้อมนี้ ต่อมา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2544 เทศบาลตำบลเมืองเดิมได้มีคำสั่งปฏิเสธไม่อนุญาต
ให้ตรวจดูเอกสารทั้งสองรายการดังกล่าว โดยให้เหตุผลว่า เป็นเอกสารลับของทางราชการและการเปิดเผย
จะทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยแก่บุคคล ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือปฏิเสธ
ของเทศบาลตำบลเมืองเดิม ที่แนบมาพร้อมนี้

ข้าพเจ้าจึงขอใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของเทศบาลตำบลเมืองเดิม ตาม
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สงบ แสงขาว
(นายสงบ แสงขาว)

ตัวอย่างคำวินิจฉัย

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
ในเรื่องต่าง ๆ

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค 6/2546

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์
เงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนและแผนที่ก่อสร้าง

ผู้อุทธรณ์ : นายกมลศักดิ์
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : กรมทางหลวงชนบท (กรมโยธาธิการ เดิม)

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์ อาชีพทนายความ มีหนังสือ ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2545 ถึงอธิบดีกรมโยธาธิการ (เดิม) ขอสำเนารายงานการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่อำเภอบางกรวย อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี เขตตลิ่งชัน เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2542 (โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณวัดนครอินทร์และถนนต่อเชื่อมสายติวานนท์-เพชรเกษม-รัตนธิเบศร์) และแผนที่ก่อสร้างซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ราคาค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่อำเภอบางกรวย อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี เขตตลิ่งชัน เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2542 ได้ให้พิจารณา แต่กรมโยธาธิการ (เดิม) ไม่แจ้งให้ทราบว่าจะสามารถเปิดเผยข้อมูลที่ขอได้หรือไม่ ผู้อุทธรณ์ได้ร้องเรียนคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่ากรมโยธาธิการ (เดิม) ไม่แจ้งตอบแต่อย่างใด ต่อมากรมทางหลวงชนบทมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ คค 0701.3/292 ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2545 แจ้งผู้อุทธรณ์ว่าเนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 ตุลาคม 2545 เป็นผลให้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปอยู่ในความควบคุมดูแลของกรมทางหลวงชนบท และกรมทางหลวงชนบทพิจารณาแล้วเห็นว่า รายงานการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ ดังกล่าวไม่สามารถจัดส่งให้ได้ เนื่องจากเป็นเอกสารที่เป็นความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ ที่เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ฯ และเป็นเรื่องลับของทางราชการที่หากเปิดเผยแล้วอาจจะทำให้การเวนคืนไม่สำเร็จตามวัตถุประสงค์เข้าเกณฑ์ตามมาตรา 15 วรรคหนึ่ง (2) และ (3) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ส่วนแผนที่ที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ ใช้ประกอบการพิจารณานั้นเป็นข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะทำให้การเวนคืนไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้เช่นกัน

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ 26 ธันวาคม 2545 ถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวโดยให้เหตุผลว่าปัจจุบันการเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้ดำเนินการเสร็จสิ้น มีการก่อสร้างถนนและเปิดให้ประชาชนใช้อย่างเป็นทางการแล้ว

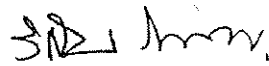
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ หนังสือชี้แจงเพิ่มเติมของผู้อุทธรณ์ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546 สรุปได้ว่าผู้อุทธรณ์เป็นผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกเวนคืนจำนวน 43 ราย ที่ได้ยื่นอุทธรณ์เงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่อำเภอบางกรวย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เขตตลิ่งชัน เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2537 ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เมื่อปี พ.ศ. 2540 แต่ยังไม่ได้รับการวินิจฉัยสั่งการจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทั้ง ๆ ที่รายอื่น ๆ กลุ่มอื่น ๆ ประมาณ 100 ราย ซึ่งถูกเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่อำเภอบางกรวย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เขตตลิ่งชัน เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2542 (โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณวัดนครอินทร์ และถนนต่อเชื่อมสายติวานนท์-เพชรเกษม-รัตนธิเบศร์) ยื่นช้ากว่าประมาณ 3 ปี แต่ได้รับการพิจารณาวินิจฉัยไปแล้ว ผู้อุทธรณ์ต้องการทราบหลักเกณฑ์กำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ กำหนดให้กับผู้อุทธรณ์แต่ละราย เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับกำหนดเงินค่าทดแทนจะมีความเป็นธรรมหรือเป็นการกำหนดในลักษณะที่เป็นทางเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหรือไม่ การไม่เปิดเผยทำให้ขาดความโปร่งใสในการดำเนินการ และอาจเป็นเหตุให้ไม่สามารถใช้สิทธิตามกฎหมายได้ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

กรมทางหลวงชนบทได้ส่งผู้แทนมาชี้แจงพร้อมส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตามโครงการดังกล่าวและแผนที่มาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยสรุปความได้ว่า ขณะนี้การเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกาฯ ดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว ทางกรมได้ทำการก่อสร้างถนนตามพระราชกฤษฎีกาฯ ทั้งหมด และบางส่วนก่อสร้างเสร็จได้เปิดให้ใช้แล้ว สำหรับรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ เป็นการประชุมพิจารณาคำขออุทธรณ์เงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ของผู้ถูกเวนคืนตามโครงการดังกล่าว ซึ่งมีการพิจารณาว่าอุทธรณ์ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ การอุทธรณ์ขอเพิ่มเงินค่าทดแทนจะรับฟังได้หรือไม่โดยจะพิจารณาครอบคลุมไปถึงเงินค่าทดแทนอาคารโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง พืชผล ไม้ยืนต้น ค่ารั้อย่างต่าง ๆ เช่น มิเตอร์ไฟฟ้า มาตรวัดน้ำประปา โทรศัพท์ ฯลฯ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วจะต้องนำผลการพิจารณาเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้นเพื่อพิจารณา ข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีจำนวนน้อยรายที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้วินิจฉัยแล้ว ในกรณีที่ล่าช้าทางราชการก็จะจ่ายดอกเบี้ยให้ เหตุผลอีกประการหนึ่งเนื่องจากการกระทำของผู้อุทธรณ์เป็นการกระหน่ำเฉพาะรายไม่ได้กระทบต่อสาธารณะ ข้อมูลข่าวสารเฉพาะส่วนแผนที่ก่อสร้างเป็นผังแนวเขตเวนคืนซึ่งเป็นรายละเอียดที่ใช้ในการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ จึงเปิดเผยได้ ต่อมาผู้แทนกรมทางหลวงชนบทที่มาชี้แจงด้วยวาจา มีหนังสือ ที่ คค 0701.03/0028 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2546 ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมสรุปความได้ว่า ในการอุทธรณ์เงินค่าทดแทนนี้มีผู้อุทธรณ์ทั้งหมดประมาณ 1,000 คนเศษ เอกสารการประชุมจึงมีจำนวนมาก ผู้อุทธรณ์ควรขอข้อมูลของรายอื่น ๆ เฉพาะที่อยู่ในละแวกใกล้เคียงที่มีสภาพทำเลที่ตั้งที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน สำหรับเอกสารรายงานการประชุมถือว่าเป็นเพียงความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีเท่านั้น

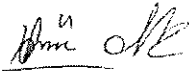
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัดทำขึ้นตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530 และแก้ไขเพิ่มเติม มิใช่เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยราชการอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ และการเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกา ดังกล่าวได้เสร็จสิ้นแล้ว ทางกรมได้ทำการก่อสร้างถนนตามพระราชกฤษฎีกา ทั้งหมดและบางส่วน ก่อสร้างเสร็จได้เปิดให้ใช้แล้ว ฉะนั้น การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจึงไม่อาจทำให้การเวนคืนไม่สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ดังที่กรมทางหลวงชนบทกล่าวอ้าง และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อุทธรณ์แล้ว ยังทำให้กรมทางหลวงชนบทได้รับความเชื่อถือว่าได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและมีความเที่ยงธรรมตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดซึ่งคนทั่วไปสามารถตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐต่อกรณีนี้ได้ นอกจากนี้เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายงานการประชุม ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวซึ่งเป็นรายงานการประชุมที่มีชื่อนามสกุลของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ มีการสรุปข้อเท็จจริง ชื่อผู้อุทธรณ์ ความเห็นและมติของกรรมการ โฉนดเลขที่ แปลงเลขที่ เลขที่ดินซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต้องนำมาใช้ในการทำความเข้าใจในการพิจารณาอุทธรณ์ไม่ใช่เป็นความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์จึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายจึงวินิจฉัยให้กรมทางหลวงชนบทเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้แก่ผู้อุทธรณ์

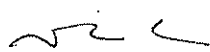
หัวหน้าคณะที่ 1

(ศาสตราจารย์ วิเชียร วาณาคณ)

กรรมการ

(นางเน่งน้อย วิศวโยธิน)

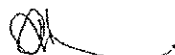
กรรมการ

(นายสมชาย ทอมล่อ)

กรรมการ

(นายชาติชัย บุรุษพัฒน์)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

(นายดิเรก สุนทรเกตุ)

โดยตรงเมื่อพิจารณาถึงหลักการบริหารงานปกครองท้องถิ่นที่ดี ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างในทุกขั้นตอน อีกทั้งมีสิทธิที่จะเข้าร่วมติดตามตรวจสอบความถูกต้องและความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้วย ดังนั้น การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโครงการก่อสร้างถนนขององค์การบริหารส่วนตำบลแซงบาดาลดังกล่าวที่แล้วเสร็จในแต่ละขั้นตอน จึงต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ สำหรับกรณีตามอุทธรณ์นี้ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประเด็นให้อุทธรณ์ คือ บันทึกของคณะกรรมการเปิดซองราคาโครงการจ้างเหมาก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กในหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 13 ตำบลแซงบาดาล อันเป็นข้อมูลข่าวสารที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จัดทำขึ้นในกระบวนการขั้นตอนการพิจารณาผล เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้อุทธรณ์ใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารส่วนนี้ภายหลังที่เสร็จสิ้นการพิจารณาการสอบราคา และในการจัดทำบันทึกของคณะกรรมการเปิดซองราคามีวิธีปฏิบัติ คือ คณะกรรมการเปิดซองราคาได้เปิดซองใบเสนอราคาและอ่านแจ้งราคาและบัญชีรายการเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของผู้เสนอราคาทุกรายโดยเปิดเผย ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด หลังจากนั้นคณะกรรมการเปิดซองราคาได้พิจารณาคัดเลือกงานจ้าง และจัดทำบันทึกรายงานผลการพิจารณาคัดเลือกงานจ้างที่ถูกต้องตรงตามระเบียบและหลักเกณฑ์ พร้อมจัดทำความเห็นเสนอต่อผู้มีอำนาจสั่งจ้าง คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า บันทึกรายงานของคณะกรรมการสอบราคาดังกล่าวมีลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็นผลการพิจารณาที่มีผลโดยตรงต่อเอกชนที่เกี่ยวข้องตามมาตรา 9 (1) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 ซึ่งมีผลบังคับให้หน่วยงานต้องจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ดังนั้น เหตุผลที่หน่วยงานอ้างเพื่อไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จึงไม่อาจรับฟังได้ และคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลแซงบาดาลถือได้ว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายจึงมีคำวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบลแซงบาดาลเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอพร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

หัวหน้าคณะที่ 4

(นายเรวัต จำเณรม)

กรรมการ

(นายจ่านง เณรมัจฉ)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ สุรพล นิตไกรพจน์)

กรรมการ

(นายดำรง บุญยืน)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค 83/2546

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก
จังหวัดลำปาง เกี่ยวกับเอกสารงบประมาณและฎีกาเบิกเงิน

ผู้อุทธรณ์ : นายอุบลฯ
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : องค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก จังหวัดลำปาง

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก อำเภอ
ห้างฉัตร จังหวัดลำปาง มีหนังสือลงวันที่ 20 มิถุนายน 2546 ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก
ขอข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

1. รายการโอนงบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2545
2. ฎีกาเบิกเงินตามงบประมาณ
 - 2.1 ฎีกาเบิกเงินวันทำบุญ
 - 2.2 ฎีกาเบิกเงินวันเด็ก
 - 2.3 ฎีกาเบิกเงินงานวันสะตอกช้าง
 - 2.4 ฎีกาเบิกเงินค่าจัดซื้อต้นไม้
 - 2.5 ฎีกาเบิกเงินค่าจัดซื้อปลา - ไก่

องค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก มีหนังสือที่ ลป 76001/440 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2546 ปฏิเสธ
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ โดยให้เหตุผลว่า เป็นการขอจำนวนหลายรายการและจำนวนมาก ประกอบ
กับผู้ขอไม่ระบุวัตถุประสงค์ในการขอข้อมูลข่าวสาร

ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ 27 สิงหาคม 2546 ถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

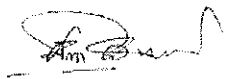
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์และเหตุผลในการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคกประกอบกับข้อมูลข่าวสารที่ขอให้จัดส่งมาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้อุทธรณ์ต้องการทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการโอนงบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2545 และฎีกาการเบิกจ่ายเงินเพื่อตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก องค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก แจ้งว่าประกาศการโอนงบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2545 ได้ปิดประกาศโดยเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนทราบ ณ ป้ายประกาศขององค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก ในการขอและขอคัดสำเนาข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ผู้ขอสามารถตรวจสอบได้ตามป้ายหรือจุดที่กำหนดไว้เพราะข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่ต้องเปิดเผยให้ประชาชนทราบอยู่แล้ว ไม่จำเป็นที่จะต้องขอคัดสำเนาแต่อย่างใด ส่วนฎีกาเบิกเงินตามงบประมาณ เป็นข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนอาจขอได้ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 11 วรรคหนึ่ง แต่เนื่องจากผู้ขอขอเอกสารจำนวนมากจึงเป็นดุลพินิจของหน่วยงานของรัฐที่จะให้หรือไม่ก็ได้

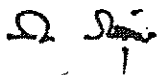
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ 1 ประกาศการโอนงบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2545 ขององค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก ถือเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งหน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ และตามมาตรา 9 วรรคสาม บัญญัติว่า บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียหรือไม่ก็ตามย่อมมีสิทธิขอตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ผู้อุทธรณ์จึงมีสิทธิขอคัดสำเนาประกาศการโอนงบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2545 แม้ว่าจะมีการปิดประกาศแล้วก็ตาม

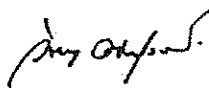
ข้อมูลข่าวสารรายการที่ 2 ประกอบด้วย ฎีกาเบิกเงินตามงบประมาณและเอกสารแนบเป็นการอนุมัติเบิกจ่ายเงินในการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ขอเบิก ผู้ตรวจสอบ ผู้อนุมัติ ผู้รับเงิน จำนวนเงิน และวัตถุประสงค์การเบิกเงิน มีข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ ตามมาตรา 15 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 การที่องค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคกไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว โดยอ้างว่าเป็นการของจำนวนมากและไม่มีเหตุสมควรมานั้น เห็นว่า ผู้อุทธรณ์เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก ย่อมมีเหตุอันสมควรที่จะขอตรวจดูและขอสำเนาข้อมูลข่าวสารดังกล่าว แม้จะขอจำนวนมากก็ตาม ทั้งนี้ ตามมาตรา 11 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 แต่สำหรับเอกสารแนบท้ายฎีกาเบิกเงินตามงบประมาณบางรายการ อันได้แก่ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาหนังสืออนุญาตเปลี่ยนชื่อ สำเนาบัตรประจำตัวผู้ประกอบการค้า และสำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษี นั้น การเปิดเผยอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลอื่นโดยไม่สมควร ตามมาตรา 15 วรรคหนึ่ง (5) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

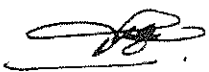
ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายจึงมีคำวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบลปรางค์กู่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอแก่ผู้ขอทราบ เว้นแต่สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาหนังสืออนุญาตเปลี่ยนชื่อ สำเนาบัตรประจำตัวผู้ประกอบการค้าและสำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีของบุคคลอื่น

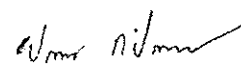

(ศาสตราจารย์ ศักดิ์ สอนงชาติ)
หัวหน้าคณะที่ 2

พลเอก
(สุพิทย์ วรอุทัย) กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา ตันสุวรรณนท์) กรรมการ

(นางริตา ศรีไพพรรณ) กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สมคิด เลิศไพฑูรย์) กรรมการ

(นายยงยุทธ กบิลกาญจน์) กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ 4 ธันวาคม 2546

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค 66/2547

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งไม่แก้ไขวัน เดือน ปีเกิดในทะเบียนประวัติ (ก.พ. 7)

ผู้อุทธรณ์ : นายสมศักดิ์
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : สำนักงาน ก.พ.

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นายสมศักดิ์ ข้าราชการพลเรือน ตำแหน่งปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง 7) อำเภอภูทอก จังหวัดยโสธร มีคำขอลงวันที่ 9 ธันวาคม 2537 ถึงอธิบดีกรมการปกครองขอแก้ไขวัน เดือน ปีเกิดของตนในทะเบียนประวัติ (ก.พ.7) จากวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2500 เป็นวันที่ 20 พฤศจิกายน 2500 กรมการปกครองจึงมีหนังสือที่ มท 0303/22822 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2538 ส่งคำขอแก้ไขดังกล่าวให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณาดำเนินการ

สำนักงาน ก.พ. มีหนังสือ ที่ นร 0708.5/1/1310 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2538 ถึงอธิบดีกรมการปกครองแจ้งมติคณะกรรมการ ก.พ. กรณีเรื่องนายสมศักดิ์ ขอแก้ไขวัน เดือน ปีเกิดใน ก.พ. 7 ว่าไม่อนุมัติให้แก้ไข โดยให้เหตุผลว่า ปรากฏหลักฐานว่า นายสมศักดิ์ บรรจุเข้ารับราชการตั้งแต่วันที่ 15 เมษายน 2528 จะต้องยื่นคำขอแก้ไขวัน เดือน ปีเกิดในทะเบียนประวัติภายในวันที่ 14 เมษายน 2533 แต่เจ้าหน้าที่ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2537 ซึ่งเลยกำหนดเวลายื่นคำขอลงถึง 4 ปีเศษ ดังนั้นจึงหมดสิทธิยื่นคำขอแก้ไขตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขวัน เดือน ปีเกิดในทะเบียนประวัติ ข้าราชการ พ.ศ. 2527

ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ 12 เมษายน 2547 ถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการอุทธรณ์คำสั่งของสำนักงาน ก.พ. ที่ไม่แก้ไขข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาคำอุทธรณ์ คำชี้แจงของผู้อุทธรณ์ คำชี้แจงของผู้แทนสำนักงาน ก.พ. คำชี้แจงของผู้แทนสำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง และได้ตรวจเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว สรุปคำชี้แจง

ของผู้ถูกร้องได้ความว่า ผู้ถูกร้องเริ่มรับราชการครั้งแรกในสังกัดกรมการปกครอง เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2528 จนกระทั่งเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2537 ขณะที่ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอ อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร บิดาของผู้ถูกร้องได้นำสูติบัตร เลขที่ 839/2500 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2500 ออกให้ ณ สำนักทะเบียน ท้องถิ่นเทศบาลเมืองอุบลราชธานี มามอบให้โดยแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบว่ามีคนพบสูติบัตรดังกล่าว ผู้ถูกร้อง จึงตรวจสอบข้อมูลรายการวัน เดือน ปีเกิดของตนในเอกสารของทางราชการต่าง ๆ พบว่า ข้อมูลใน ก.พ. 7 คลาดเคลื่อนจากหลักฐานสูติบัตร จึงได้ยื่นแบบคำขอแก้ไข วัน เดือน ปีเกิด ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2537 ผ่านอำเภออุดม จังหวัดยโสธร ถึงอธิบดีกรมการปกครองขอแก้ไข วัน เดือน ปีเกิดใน ก.พ.7 พร้อมทั้ง ได้แนบหลักฐานสูติบัตรเลขที่ 839/2500 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2500 ต่อมาสำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือ ที่ นร 0708.5/1/1310 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2538 ถึงอธิบดีกรมการปกครองเพื่อแจ้งผลการพิจารณาแก้ไข วัน เดือน ปีเกิดใน ก.พ. 7 ของนายสมศักดิ์ ว่า ก.พ. มีมติไม่อนุมัติให้แก้ไข เพราะผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำขอ แก้ไขภายในกำหนดเวลา ทั้งนี้ตามข้อ 8 ประกอบกับข้อ 11 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไข วัน เดือน ปีเกิด ในทะเบียนประวัติข้าราชการ พ.ศ. 2527 ผู้ถูกร้องเห็นว่า ตนไม่ได้รับความเป็นธรรม ทั้งที่ ได้ยื่นเรื่องขอแก้ไขวัน เดือน ปีเกิดใน ก.พ.7 โดยมีหลักฐานสูติบัตรที่ระบุว่า ผู้ถูกร้องเกิดวันที่ 20 พฤศจิกายน 2500 อย่างแจ้งชัดมาแสดงแล้ว จึงใช้สิทธิผู้ถูกร้องคำสั่งไม่แก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตนดังกล่าวต่อ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

คำชี้แจงของผู้แทนสำนักงาน ก.พ. สรุปความได้ว่า กรมการปกครองได้เคยขอให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณาแก้ไขวัน เดือน ปีเกิด ใน ก.พ. 7 ของนายสมศักดิ์ ตำแหน่งปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง 7) อำเภออุดม จังหวัดยโสธร จากเกิดวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2500 เป็นวันที่ 20 พฤศจิกายน 2500 เป็นผลให้ ผู้ถูกร้องเกษียณอายุราชการช้าออกไป 1 ปี คณะกรรมการ ก.พ. พิจารณาแล้วมีมติไม่รับพิจารณาคำขอ ดังกล่าว เนื่องจากนายสมศักดิ์ หมดสิทธิขอแก้ไขวัน เดือน ปีเกิด ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขวัน เดือน ปีเกิด ในทะเบียนประวัติข้าราชการ พ.ศ. 2527 ข้อ 11 เพราะเหตุยื่นคำขอแก้ไข เกินกำหนดระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ได้รับบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการ ต่อมาผู้ถูกร้องมีคำขอผ่าน กรมการปกครองขอให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณาแก้ไขวัน เดือน ปีเกิดของผู้ถูกร้องอีกครั้ง โดยการขอแก้ไข ครั้งนี้เป็นการใช้สิทธิขอแก้ไขตามมาตรา 24 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 สำนักงาน ก.พ. พิจารณาแล้ว โดยมีมติที่ประชุม อ.ก.พ. วิสามัญ เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการ (ซึ่งทำการแทน ก.พ. ตามประกาศ ก.พ. ลงวันที่ 16 มกราคม 2544) ในการประชุมครั้งที่ 2/2546 เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2546 มีมติยืนยันว่านายสมศักดิ์ เป็นผู้หมดสิทธิในการแก้ไข วัน เดือน ปีเกิด ใน ก.พ.7

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการ บังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องมีคำขอให้สำนักงาน ก.พ. แก้ไขวัน เดือน ปีเกิดใน ก.พ. 7 ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้ถูกร้อง โดยมีหลักฐานสูติบัตรเลขที่ 839/2500 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2500 มาแสดงย่อมเป็นการใช้สิทธิโดยชอบตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เพราะ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 25 วรรคสาม บัญญัติว่า "ถ้าบุคคลใดเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือ ให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงาน

สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2540

ของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า" ดังนั้นหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องปรับปรุง แก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลให้ถูกต้อง เมื่อข้อมูลข่าวสารใน ก.พ.7 ของผู้อุทธรณ์คลาดเคลื่อนไม่ตรงกับหลักฐานสุติบัตร ก.พ. และสำเนางาน ก.พ. จึงต้องแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลให้ตรงกับหลักฐานสุติบัตร

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมการบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงมีมติให้ ก.พ. และสำเนางาน ก.พ. แก้ไขวัน เดือน ปีเกิดในทะเบียนประวัติ (ก.พ. 7) จากวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2500 เป็นวันที่ 20 พฤศจิกายน 2500 ตามที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอ

(นายสมยศ เชื้อไทย)

หัวหน้าคณะที่ 3

(ศาสตราจารย์ ปรีดี เกษมทรัพย์)

กรรมการ

(นายอรรถพร โตมรศักดิ์)

กรรมการ

(นายมงคล ณ สงขลา)

กรรมการ

(นายวรเจตน์ ภาคีรัตน์)

กรรมการ

(นายธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ 2 กรกฎาคม 2547

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค 93/2547

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตรวจสอบโรคระบาดไก่

ผู้อุทธรณ์ : นายประสงค์ฯ
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : กรมปศุสัตว์

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ 26 มกราคม 2547 ถึงกรมปศุสัตว์เพื่อขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตรวจสอบโรคระบาดไก่ รวม 6 รายการ ดังนี้

1. การระบาดของโรคเริ่มตั้งแต่เมื่อใด ที่ไหน อย่างไร มีไก่และสัตว์ปีกตายด้วยโรคระบาดจำนวนเท่าใด (ต้องการสำเนาบันทึกการรายงานที่เกิดขึ้นจริง ไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารที่จัดทำขึ้นใหม่)
 2. เมื่อเกิดโรคระบาด กรมปศุสัตว์ได้ดำเนินการอย่างไรบ้าง เช่น การประกาศเป็นเขตควบคุมโรคระบาด บันทึกสั่งการจากรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงอย่างไร รายงานผลการดำเนินงานต่อเจ้ากระทรวงหรือระดับที่เหนือขึ้นไปอย่างไร บันทึกหรือหนังสือสั่งการให้เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์จังหวัด-อำเภอเก็บตัวอย่างมาตรวจ รายงานสถานการณ์การระบาดของโรคจากปศุสัตว์ในจังหวัด-อำเภอต่าง ๆ ถึงส่วนกลางตั้งแต่เกิดโรคระบาด
 3. การประกาศเขตควบคุมโรคระบาดเริ่มประกาศเมื่อใด ครอบคลุมพื้นที่มากน้อยแค่ไหนอย่างไร
 4. นับแต่เกิดโรคระบาดมีการเก็บตัวอย่างจนถึงวันที่ 15 มกราคม 2547 เพื่อไปตรวจสอบหาเชื้อโรคที่ตัวอย่าง ที่ไหน อย่างไร ผลการตรวจเป็นอย่างไร พบเชื้ออะไรบ้าง ใครเป็นผู้ตรวจสอบ (ต้องการผลการตรวจสอบ) เป็นเอกสารจากห้องปฏิบัติการโดยตรง รวมถึงบันทึกการรายงานผลการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการถึงเจ้าหน้าที่ระดับที่ระดับเหนือขึ้นไปจนถึงระดับกระทรวงและรัฐมนตรี)
 5. บันทึกเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ที่เสนอให้มีการซื้อขายหรือวัคซีนป้องกันไข้หวัดนกจากต่างประเทศเมื่อปลายปี 2546
 6. ข้อมูลข่าวสารอื่นที่เกี่ยวข้อง
- กรมปศุสัตว์มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ 0610/9289 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2547 ถึงผู้อุทธรณ์ชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบโรคระบาดไก่ที่ผู้อุทธรณ์ขอตามข้อ 1-4 ส่วนข้อมูลตามข้อ 5 กรมปศุสัตว์แจ้งว่า

ได้ตรวจสอบในเบื้องต้นแล้วไม่มีเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ดำเนินการตามที่สอบถาม ต่อมาหนังสือ ที่ กษ 1610/10178 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2547 ถึงผู้ยุทธวิธีชี้แจงเพิ่มเติมว่า ข้อมูลที่ชี้แจงไปแล้วในข้อ 1-3 เป็นข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้และหากผู้ยุทธวิธีประสงค์จะขอเอกสารข้อมูลดังกล่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะแล้วผู้ยุทธวิธีสามารถขอตรวจดูโดยประสานแจ้งไปที่กรมปศุสัตว์ ส่วนข้อมูลในข้อ 4 เนื่องจากเป็นรายงานทางการแพทย์ซึ่งถ้าเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร จึงไม่สามารถที่จะเปิดเผยได้ สำหรับข้อ 6 กรมปศุสัตว์ไม่ทราบว่าเป็นข้อมูลใดบ้างที่ต้องการซึ่งถ้าผู้ยุทธวิธีให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลที่จะขอ กรมปศุสัตว์จะพิจารณาชี้แจงให้ทราบต่อไป

ผู้ยุทธวิธีมีหนังสือลงวันที่ 3 มิถุนายน 2547 ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการแจ้งว่า ข้อมูลที่กรมปศุสัตว์แจ้งให้ผู้ยุทธวิธีทราบตามหนังสือ ส่วนที่สุด ที่ กษ 0610/9289 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2547 ไม่ตรงกับที่ผู้ยุทธวิธีขอ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่จัดทำขึ้นใหม่และเป็นในรูปลักษณะของหนังสือชี้แจง ทั้งข้อมูลก็มีความสับสน คลาดเคลื่อน เพราะโดยข้อเท็จจริงแล้ว โรคระบาดไก่เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2546 แต่กรมปศุสัตว์อ้างว่าตรวจพบในปลายเดือนมกราคม 2547 การทำหนังสือชี้แจงดังกล่าวของกรมปศุสัตว์เป็นการปฏิเสธการให้ข้อมูลข่าวสารเพราะจงใจหลีกเลี่ยงที่จะเปิดเผยข้อมูลตามที่ขอไป จึงขอผู้ยุทธวิธีต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อสั่งให้กรมปศุสัตว์เปิดเผยข้อมูลตามที่ร้องขอ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาคำอุทธรณ์ คำชี้แจงของผู้ยุทธวิธี คำชี้แจงของผู้แทนกรมปศุสัตว์และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วได้ความว่า ผู้ยุทธวิธีประสงค์จะได้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เพื่อตรวจสอบว่ากรมปศุสัตว์ได้มีการปกปิดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตรวจพบโรคระบาดไก่หรือไม่ ส่วนกรมปศุสัตว์ชี้แจงว่าข้อมูลข่าวสารที่กรมปศุสัตว์สามารถเปิดเผยให้แก่ผู้ยุทธวิธีได้ คือ ข้อมูลข่าวสารที่ผู้ยุทธวิธีร้องขอรายการที่ 1-3 และ 6 สำหรับรายการที่ 4 เป็นรายงานทางการแพทย์ที่เกี่ยวกับการตรวจหาเชื้อโรคจากสัตว์ปีก และรายงานทางการแพทย์ที่เกี่ยวกับการตรวจบุคคล ได้แก่ ตัวแพทย์ สัตวแพทย์ และเจ้าของฟาร์มที่มีการติดโรคใช้หัวदनกหรือไม่ ซึ่งในส่วนที่สองนี้กรมปศุสัตว์เห็นว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล การเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลของแพทย์ สัตวแพทย์ และเจ้าของฟาร์มที่ได้รับการตรวจโรคโดยไม่ควร จึงไม่อาจเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการนี้ให้แก่ผู้ยุทธวิธี

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่ผู้ยุทธวิธีร้องขอเป็นข้อมูลข่าวสารการดำเนินการของกรมปศุสัตว์ที่ยุติแล้ว การเปิดเผยให้ประชาชนทราบจะทำให้ประชาชนได้ทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแสดงถึงความโปร่งใสในการทำงาน อันจะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจในการทำงานของหน่วยงานของรัฐ ข้อมูลข่าวสารตามผู้ยุทธวิธีร้องขอจึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้ เว้นแต่ข้อมูลข่าวสารรายการที่ 4 เฉพาะในส่วนของการรายงานทางการแพทย์ที่เกี่ยวกับการตรวจบุคคล คือ ตัวแพทย์ สัตวแพทย์ และเจ้าของฟาร์มที่ได้รับการตรวจโรคเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ไม่ควรเปิดเผยเพราะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงมีมติให้กรมปศุสัตว์เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ผู้ยุทธวิธีร้องขอรายการให้แก่ผู้ยุทธวิธี สำหรับข้อมูลข่าวสาร

รายการที่ 4 ให้เป็นดุลพินิจของกรมปศุสัตว์ที่จะลบชื่อแพทย์ สัตวแพทย์และเจ้าของฟาร์มที่ได้รับการตรวจโรค
หรือข้อความที่อาจทำให้รู้ถึงตัวบุคคลดังกล่าวได้

(นายสมยศ เชื้อไทย)

หัวหน้าคณะที่ 3

(ศาสตราจารย์ ปรีดี เกษมทรัพย์)

กรรมการ

(นายธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์)

กรรมการ

(นายวรเจตน์ ภาคีรัตน์)

กรรมการ

(นายฮึกหาญ โตมรศักดิ์)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

หมายเหตุ : นายวรเจตน์ ภาคีรัตน์ ไปราชการต่างประเทศ จึงไม่ได้ลงนามในคำวินิจฉัย

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2547

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค 126/2548

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขออนุญาตที่ดิน

ผู้อุทธรณ์ : นายโอภาส
โดยนางสาวอัจฉราฯ ผู้รับมอบอำนาจ
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : สำนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี สาขาบางใหญ่

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์มีคำขอลงวันที่ 18 กรกฎาคม 2548 ถึงเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี สาขาบางใหญ่ ร้องขอข้อมูลข่าวสาร จำนวน 2 รายการ ดังนี้

1. คำให้การ หรือถ้อยคำของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการขออนุญาตที่ดินแปลง ส.ค. 1 เลขที่ 3 หมู่ที่ 5 ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ตามคำร้องขอของนางสาวลัดดาฯ
2. บันทึกถ้อยคำการสอบสวนเปรียบเทียบลงวันที่ 18 กรกฎาคม 2548

สำนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี สาขาบางใหญ่ โดยเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี สาขาบางใหญ่ มีบันทึกลงวันที่ 18 กรกฎาคม 2548 ต่อย้ายคำขอของผู้อุทธรณ์ อนุญาตให้ผู้อุทธรณ์คัดสำเนาได้เฉพาะข้อมูลข่าวสารที่ร้องขอรายการที่ 2 ส่วนข้อมูลข่าวสารที่ร้องขอรายการที่ 1 มีคำสั่งไม่อนุญาตให้เปิดเผยให้แก่ผู้อุทธรณ์ เนื่องจากเห็นว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร และหน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลมิได้ ตามมาตรา 15 (5) และมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2548 ถึงคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี สาขาบางใหญ่ดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสารของผู้อุทธรณ์ คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี สาขาบางใหญ่ คำอุทธรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วได้ความว่า ผู้อุทธรณ์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค 51/2546

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพิจารณาของคณะกรรมการเปิดซองราคา

ผู้อุทธรณ์ : นายปิยฉัตรฯ
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : องค์การบริหารส่วนตำบลแข่งบาดาล

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์ มีหนังสือลงวันที่ 23 มิถุนายน 2546 ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลแข่งบาดาลขอตรวจดู และขอคัดสำเนาข้อมูลข่าวสารบันทึกของคณะกรรมการเปิดซองราคาโครงการจ้างเหมาก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 13 ตำบลแข่งบาดาล อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

องค์การบริหารส่วนตำบลแข่งบาดาล มีหนังสือ ที่ กส 74301/339 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2546 ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอของผู้อุทธรณ์ โดยให้เหตุผลว่า “ไม่สามารถเปิดเผยได้ เนื่องจากเป็นเอกสารสำคัญของทางราชการ”

อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการอุทธรณ์คำสั่งขององค์การบริหารส่วนตำบลแข่งบาดาล ที่ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาคำอุทธรณ์ คำชี้แจงของผู้อุทธรณ์ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์ใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลแข่งบาดาล เปิดเผยแพร่เอกสารสอบราคา และบันทึกของคณะกรรมการเปิดซองราคาโครงการจ้างเหมาก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 1 ตำบลแข่งบาดาล อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ และโครงการจ้างเหมาก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 13 ตำบลแข่งบาดาล อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ รวม 2 โครงการ องค์การบริหารส่วนตำบลแข่งบาดาลพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเฉพาะรายการที่เป็นประกาศสอบราคาและมีคำสั่งไม่เปิดเผยบันทึกของคณะกรรมการเปิดซองราคาทั้งสองโครงการ โดยอ้างเหตุผลว่า “เป็นเอกสารสำคัญของทางราชการ”

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ขอให้เปิดเผยเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโครงการก่อสร้างถนน ซึ่งเป็นโครงการสาธารณูปโภคที่องค์กรปกครองท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบ

ในที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 4597 ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เนื้อที่ 3 ไร่ 2 งาน 28 ตารางวา ร่วมกับนางสาวอัจฉราฯ โดยซื้อมาจาก นายประวิทย์ นางสาวนภา นางนันทา และนางสาวลัดดา เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2529 ต่อมานางสาวลัดดาฯ ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของที่ดิน ส.ค.1 เลขที่ 3 หมู่ที่ 5 ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เนื้อที่ 108 ตารางวา ได้ยื่นเรื่องขออนุญาตโฉนดที่ดินในที่ดิน ส.ค.1 แปลงดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี สาขาบางใหญ่ ผู้อุทธรณ์และนางสาวอัจฉราฯ ได้ยื่นคำคัดค้านโดยอ้างว่า ที่ดิน ส.ค.1 อยู่ในเขตที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 4597 ซึ่งผู้อุทธรณ์และนางสาวอัจฉราฯ ครอบครองมาตลอด สำนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี สาขาบางใหญ่ ได้ทำการสอบพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องเสร็จแล้วได้เรียกคู่กรณีคือ นางสาวลัดดาฯ ฝ่ายหนึ่งและผู้อุทธรณ์กับนางสาวอัจฉราฯ อีกฝ่ายหนึ่งไปทำการสอบสวนเปรียบเทียบในวันที่ 18 กรกฎาคม 2548 แต่คู่กรณีไม่สามารถตกลงกันได้ ผู้อุทธรณ์จึงร้องขอข้อมูลข่าวสาร จำนวน 2 รายการดังกล่าวเพื่อประกอบการดำเนินการตามกฎหมายต่อไป แต่สำนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี สาขาบางใหญ่ เปิดเผยให้แก่ผู้อุทธรณ์เฉพาะข้อมูลข่าวสารรายการที่ 2 ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ 1 ไม่อนุญาตให้เปิดเผย ผู้อุทธรณ์จึงอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เป็นข้อมูลข่าวสารในความครอบครองของสำนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี สาขาบางใหญ่ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และเป็นข้อมูลข่าวสารที่สำนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี สาขาบางใหญ่ได้มาจากการสอบสวนเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งการเรื่องการขออนุญาตโฉนดที่ดินของนางสาวลัดดาฯ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่กระทบสิทธิของผู้อุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์จึงมีสิทธิที่จะได้ทราบเพื่อการโต้แย้ง ชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตนได้ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน” และมาตรา 31 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวที่บัญญัติว่า “คู่กรณีมีสิทธิขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็นต้องรู้เพื่อการโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตนได้.....” ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์จึงเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงวินิจฉัยให้สำนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี สาขาบางใหญ่ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ พร้อมทั้งสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องให้แก่ผู้อุทธรณ์

สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. 2540

302 kmv.

(ศาสตราจารย์วิเชียร วัฒนคุณ)

หัวหน้าคณะที่ 1

nm ok

(นางแนนน้อย วิศโยธิน)

กรรมการ

kmv

(นายขจิตภัย บุรุษพัฒน์)

กรรมการ

nm

(นายสมชาย หอมลออ)

กรรมการ

nm

(นายมงคล ณ สงขลา)

กรรมการผู้รับผิดชอบส่วนยุทธวิธี

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ 5 ตุลาคม 2548